

Broj: 05-02-1-2988-4/18
Sarajevo, 4.1.2019. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

07 -01- 2019
05-02-02-1-2988/19

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o
trošarinama u Bosni i Hercegovini

Poštovani,

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 161. sjednici održanoj 13.12.2018. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o dopuni Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po skraćenom zakonodavnom postupku.

U opredjeljenju da razmatranje i usvajanje navedenog zakona predloži po skraćenom postupku, Vijeće ministara je imalo u vidu činjenicu da je povezan sa integracijama u Europsku uniju, kao i poslovnim odredbama oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini, specifična trošarina na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini utvrđuje se u iznosu 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakiranje od 20 cigareta, čime se za navedeno razdoblje uvodi moratorij na daljnje povećanje trošarina na cigarete.

Slijedom sačinjene projekcije prihoda, u tekućoj (2018. godini) očekuje se povećanje prihoda za 37,3 miliona KM, u 2019. godini za 39,4 miliona KM, a u 2020. godini za 41,60 KM. Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje dužan je do 31. 3.2021. godine, izvršiti raščlambu efekata moratorija na povećanje specifične trošarine na cigarete, te shodno raščlambi efekata eventualnog predlaganja produljenja moratorija.

Razlozi za donošenje predloženog zakona su fiskalnog i ekonomskog karaktera, u smislu stabilizacije naplate prihoda od trošarina na duhanske preradevine, stabilizacije tržišta cigareta u Bosni i Hercegovini i sprječavanje daljnjeg podrivanja ekonomskog prostora u Bosni i Hercegovini. Dosadašnje izmjene Zakona o trošarinama u sferi oporezivanja duhanskih preradevina su imale za cilj provođenje procesa harmonizacije trošarinske politike sa standardima Europske unije i osiguranja dodatnih prihoda koji su trebali neutralizirati gubitke od carina u vrijeme petogodišnje primjene trgovinskog dijela SSP-a i gubitke prihoda nastale zbog globalne ekonomske krize. Kontinuirani rast trošarinskog opterećenja je doveo do eksplozije naplaćenih prihoda od trošarina, ali i do

brzog rasta maloprodajnih cijena, koji je očekivano destimulirao regularnu potrošnju cigareta i ojačao tržište, a istodobno nije smanjen broj pušača.

Imajući u vidu da je dostavljenim Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini propisano da se specifična trošarina na cigarete utvrđuje u iznosu od 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakiranje od 20 cigareta i u 2019. godini, ukazujemo da je u međuvremenu stupila na snagu Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne trošarine na cigarete i iznos trošarine na duhan za pušenje za 2019. godinu („Službeni glasnik BiH, broj 75/18), čiji početak primjene je 1.1.2019. godine.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o dopuni Zakona o trošarini u Bosni i Hercegovini, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i preged odredaba koje se dopunjavaju. Istodobno dostavljamo elektronsku verziju Prijedloga zakona, sa pribavljenim mišljenjima nadležnih institucija

S poštovanjem,

Prilog: - Kao u tekstu -

GENERALNI TAJNIK
VIJEĆA MINISTARA BiH
mr. Robert Vidović

DOSTAVITI:

- Naslovu i
- a/a.

Prijedlog

„P.Z.E.I.“

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na _____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ godine i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ godine, usvojila je

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O AKCIZAMA U BOSNI I HERCEGOVINI**

Član 1.

U Zakonu o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) u članu 21a. iza stava (4) dodaju se novi st. (5) i (6) koji glase:

- (5) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini utvrđuje se u iznosu od 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakiranje od 20 cigareta.
- (6) Upravni odbor, dužan je analizirati efekte primjene odredbe stava (5) ovog člana do 31. marta 2021. godine.

Član 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj _____
_____ 2018. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E
ZAKONA
O DOPUNI ZAKONA O AKCIZAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu IV 4 (a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamenta Bosne i Hercegovine po ovom Ustavu.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE PO SKRAĆENOJ ZAKONODAVNOJ PROCEDURI

Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini je prema zaprimljenom mišljenju Direkcije za evropske integracije broj: 03/C-06-2-SDJ-1313-3/18 od 19.09.2018. godine, povezan sa integracijama u Evropsku uniju. Naime u svom mišljenju Direkcija za evropske integracije je konstatala da je u skladu sa članom 4. Odluke o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa pravnom tečevinom Evropske Unije ("Službeni glasnik BiH", broj: 75/16 I 2/18), potrebno na prvoj stranici Nacrta zakona u gornjem desnom uglu staviti oznaku „EF“.

Slijedom navedenog proizilazi da se Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini mora razmatrati po skraćenoj zakonodavnoj proceduri a što je u skladu sa odredbama člana 134. Poslovnika Predstavničkog Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Naime odredbama člana 134. Poslovnika Predstavničkog Doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i člana 125. Poslovnika Doma Naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine regulirano je razmatranje prijedloga zakona sa oznakom "EF". Stavom (1) pomenutih članova Poslovnika oba doma, propisano je da kada Dom primi prijedlog zakona koji je Vijeće ministara BiH označilo povezanim s integracijama u Evropsku uniju. Kolegij Doma upućuje ga u procedure po skraćenom zakonodavnom postupku

III - RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Razlozi za donošenje predloženog zakona su fiskalnog i ekonomskog karaktera, u smislu stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske prerađevine, stabilizacije tržišta cigareta u BiH i sprječavanja daljnjeg podriivanja ekonomskog prostora u BiH. Dosadašnje izmjene Zakona o akcizama u sferi oporezivanja duhanskih prerađevina su imale za cilj provođenje procesa harmonizacije akcizne politike sa standardima EU i osiguranje dodatnih prihoda koji su trebali neutralizirati gubitke prihoda od carina u vrijeme petogodišnje primjene trgovinskog dijela Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU i gubitke prihoda nastalih zbog globalne ekonomske krize. Kontinuirani rast akciznog opterećenja je doveo, s jedne strane, do eksplozije naplaćenih prihoda od akciza, a s druge strane do brzog rasta maloprodajnih cijena, koji je, očekivano, destimulirao regularnu potrošnju cigareta. U uvjetima pada ekonomije, zaposlenosti i dohotka ubrzani tempo povećanja akciza na cigarete i snažan rast maloprodajnih cijena cigareta su doveli do erozije tržišta cigareta, jačanja crnog tržišta i gubitka prihoda od akciza i PDV-a. U takvoj situaciji kompanije iz duhanske industrije se iz godine u godinu bore za sve manji obim regularnog tržišta cigareta, sažimajući poslovanje i trpeći značajne gubitke, pogotovo u domaćoj duhanskoj industriji. S druge strane, zdravstvene statistike ne pokazuju da je agresivno oporezivanje duhanskih prerađevina dovelo do smanjenja pušenja, već, naprotiv, konzumenti zbog visokih cijena cigareta pribjegavaju korištenju jeftinog rezanog duhana upitnog porijekla i lošeg kvaliteta. Nova akcizna politika iz 2014., koja se fokusirala na harmonizaciju oporezivanja cigareta i rezanog duhana kao supstituta, je u početku donijela stabilizaciju trendova na tržištu cigareta, što je rezultiralo povećanjem prihoda od naplaćenih akciza. Međutim, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i dohotka zadržavanje istog tempa harmonizacije stopa akciza sa minimalnim standardima EU je već u 2016. anuliralo sve pozitivne efekte nove akcizne politike oporezivanja duhanskih prerađevina, dok je u 2017. donijelo tek minimalan rast prihoda, uz daljnje jačanje crnog tržišta. Prema projekcijama prihoda od akciza rast poreznog opterećenja nakon posljednjeg povećanja specifične akcize 1.1.2018. bi u najboljem slučaju trebao donijeti isti nivo prihoda od akciza na duhanske prerađevine kao i u 2017. godini, dok će novo povećanje akciza u 2019. donijeti daljnje pogoršanje distorzija na tržištu duhanskih prerađevina, jačanje crnog tržišta i eroziju prihoda.

IV USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Analize pokazuju da je BiH vodeća država Evrope po udjelu akciznog opterećenja u prosječnoj ponderiranoj cijeni cigareta, dok postoje članice EU koje su ispod propisanog minimuma, iako se proces harmonizacije za sve nove članice trebao okončati krajem 2017. Zadržavanje dosadašnjeg tempa harmonizacije akciza na cigarete u BiH sa standardima EU je kontraproduktivno, jer donosi daljnje jačanje crnog tržišta, eroziju naplaćenih prihoda i ugrožavanje poslovanja i opstanka duhanske industrije. S druge strane, provedene ankete ne ukazuju da je snažan rast poreza djelovao destimulativno na broj pušača i intenzitet potrošnje cigareta u BiH. Imajući to u vidu, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i stagnacije dohotka postoji stalna prijetnja rasta migracije potrošača sa niskim dohocima na crno tržište cigareta i duhana.

Moratorij na daljnje povećanje akciza na cigarete i rezani duhan donijet će stabilizaciju prihoda i stanja na tržištu duhanskih prerađevina. Posljedično, stabilizacija akcizne politike omogućit će i stabilizaciju poslovnih politika duhanske industrije i kreiranje novih srednjoročnih strategija u domaćoj duhanskoj industriji. Moratorij na daljnje povećanje akciza na cigarete neće ugroziti proces harmonizacije akciza u BiH sa standardima EU, budući da je isti pri završetku. Nakon posljednjeg povećanja specifične akcize 1.1.2018. ukupna akciza u prosječnoj ponderiranoj maloprodajnoj cijeni cigareta u BiH iznosi 97% minimalne akcize EU (90 EUR/1000 kom cigareta, Direktiva 2011/64/EU), dok ukupna akciza u cijeni najjeftinijeg brenda cigareta iznosi 93% minimalne akcize EU. Moratorij na daljnje povećanje akciza na duhanske prerađevine pogoduje i daljnjem „finom podešavanju“ akcizne politike BiH prema standardima EU. Očekuje se da će narednih godina EU redefinirati politiku oporezivanja duhanskih prerađevina. Prema Direktivi Evropska komisija je u obavezi da svake četiri godine analizira politiku oporezivanja akcizom. U izvještaju iz 2016.g. već je ukazano na niz problema vezano za disharmoničnu primjenu u članicama, propuste u tekućoj akciznoj politici, pogotovo u svjetlu izračuna i primjene minimalne akcize. S obzirom da se naredni izvještaj Evropske komisije očekuje 2020. godine, kao i, eventualno, prijedlog izmjena Direktive, uvođenjem moratorija na povećanje akciza na cigareta BiH bi u stanju „mirovanja“ akcizne politike sačekala izmjene Direktive i u narednom koraku prilagodila akciznu politiku u sferi oporezivanja duhanskih prerađevina. Osim toga, u međuvremenu se očekuje i okončanje aktivnosti na izradi novog Zakona o akcizama i pratećih podzakonskih akata u sklopu Twinning projekta EU sa Upravom za indirektno oporezivanje u svjetlu postupanja sa akciznim proizvodima, uključujući i duhanske prerađevine.

U vezi sa zaprimljenim mišljenjem od Direkcije za evropske integracije u skladu sa članom 31. stav 2. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine uvažili smo sve istaknute primjedbe i sugestije, koji su u naravi bile tehničke prirode, te s tim u vezi izvršili otklanjanje nedostataka u skladu sa dobivenim preporukama. U vezi sa konstatacijom Direkcije za evropske integracije da Nacrtom zakona nisu ispunjeni zahtjevi iz poglavlja 3. čl. 8. i 10. Direktive Vijeća 2011/64/EU obrazložimo da će BiH od 2022 godine nastaviti sa usklađivanjem sa zahtjevima iz čl. 8 i 10 Direktive Vijeća 2011/64/EU u smislu postepenog povećanja akcize, te cijeneći da BiH, iako nije obavezna, početkom 2018. godine već dostigla 97% minimalne akcize u EU kada se radi o PP MPC, mišljenja smo da će BiH ulaskom u EU ispuniti standard EU 90 EUR/1000 kom. Analizom svih 16 brendova koji su u prometu u 2018. godini utvrđeno da je iznos akcize samo u šest brendova trenutačno ispod 90 EUR/1000 kom. Procjene su da će nakon sljedećeg povećanja specifične akcize na cigarete za minimalnih 0,15 KM/paklici, i najjeftiniji brend iz 2018. godine ispuniti standarde EU.

V – NAČELA NA KOJIMA SE TEMELJI ZAKON

Predloženi Zakon o dopuni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, temelji se na sljedećim načelima:

1. izdašnosti (osigurava odgovarajući nivo prihoda Budžeta),
2. fiskalne održivosti i stabilnosti (zadržava potrebnu stabilnost za punjenje Budžeta),
3. stabilnosti i određenosti poreza (stabilnost politike oporezivanja duhanskih prerađevina u određenom razdoblju)
4. neutralnosti (ne pravi se razlika poreznog opterećenja uvezene robe i iste robe u domaćoj proizvodnji).

VI-OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Član 1.

Predložene izmjene člana 1. podrazumijevaju uvođenje moratorija na daljnje povećanje specifične akcize na cigarete, na način da se u 2019., 2020. i 2021. godini primjenjuje iznos specifične akcize koji je utvrđen Odlukom Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i

iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH br. 84/17). Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je dužan do 31.marta 2021.godine analizirati efekte moratorija na povećanje specifične akcize na cigarete. Navedeni rok određen je imajući u vidu da UO UINO treba donijeti odluku o povećanju specifične akcize za 2022. do kraja oktobra 2021., te se istim omogućuje dovoljno vremena da se usvoje izmjene Zakona ukoliko UO UINO odluči da produži moratorij.

Član 2.

Član 2. sadrži završnu odredbu o stupanju na snagu ovog Zakona, te je propisano da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VII KONSULTACIJE MEĐU INSTITUCIJAMA

Prilikom izrade Prijedlog Zakona objavljen je na službenoj web stranici Uprave za indirektno oporezivanje: www.uino.gov.ba. i web aplikaciji (portalu) eKonsultacije, Javni poziv za konsultacije o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH.

Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Ministarstvu trgovine i turizma, Ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvo trgovine, Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH, i Direkciji za finansije Brčko Distrikta BiH dostavljena su i pisana obavještenje o procesu javnih konsultacija, kojim su pozvani za učešće u konsultacijama.

Na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH dostavljeno su dva prijedloga sa komentarima i to putem službene pošte, dok putem e-mail i web aplikacije eKonsultacije nije zaprimljen niti jedan prijedlog.

U proceduri provedbi konsultacija o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, te u skladu sa primjedbama datim u zaprimljenim prijedlozima sa komentarima, nakon isteka roka za konsultacije sačinjen je Izvještaj o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću. Tekst primljenih prijedloga i komentara na određene odredbe Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH naveden je u Izvještaju o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću. U pomenutom Izvještaju takođe su obrazloženi i razlozi zbog kojih primljeni prijedlozi i komentari nisu mogli biti prihvaćeni.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I FINANSIJSKI EFEKTI ZAKONA

Usvajanje predloženih izmjena ne zahtijeva izdvajanje bilo kakvih novih sredstava za provođenje ovog zakona. U skladu sa članom 31. stav 1. tačka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 22/03- u daljnjem tekstu Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine), odnosno članom 30. Aneksa 1. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH, Ministarstva finansija i trezora BiH dostavljena je izvršena procjena očekivanih dobiti od uvođenja propisa na Obrazcu broj 2a OFP-DA koja je u postupku dobivanja Mišljenja broj: 05-02-2-9161-2/18 od 10.10.2018. godine prihvaćena i ovjerena od skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama BiH.

IX OBRAZLOŽENJE MOGUĆIH EKONOMSKIH, SOCIJALNIH I OKOLIŠNIH UTICAJA

Prilikom izrade Prijedloga Zakona izvršene su procjene mogućih ekonomskih, socijalnih i okolišnih uticaja na propisanim obazcima, u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama BiH, koji su u postupku dobivanja mišljenja ovjereni pečatom i potpisani i od strane nadležnih relevantnih institucija, i to:

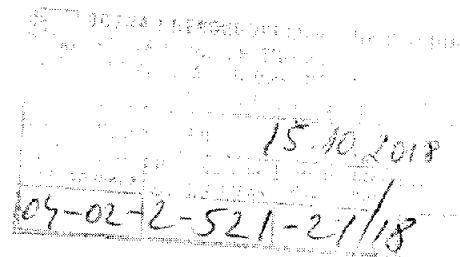
- Procjena ekonomskog uticaja propisa na Obrazcu 2b,
- Procjena socijalnog uticaja propisa na Obrazcu 2c i
- Procjena okolišnih uticaja propisa na Obrazcu 2d.

Uporedni pregled odredbe osnovnog teksta čl. 21a. Zakona, sa prečišćenim tekstom odredbe čl. 21a.	
Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini	Nacrt Zakona o dopuni Zakonu o akcizama u Bosni i Hercegovini
Odredbe čl. 21a. važećeg propisa	Prečišćeni tekst Odredbe čl. 21a. Zakona
Član 21a. (Akciza na cigarete)	Član 21a. (Akciza na cigarete)
<p>(1) Na cigarete se plaća akciza, i to:</p> <p>a) proporcionalna, po stopi od 42 % na osnovicu utvrđenu u skladu s članom 15. stav (1) tačka b) ovog zakona i</p> <p>b) specifična akciza utvrđena od Upravnog odbora, kako bi se osigurala dinamika usklađivanja stopa akciza s relevantnim evropskim direktivama.</p> <p>(2) Upravni odbor će najkasnije do 30. oktobra tekuće godine utvrditi iznos specifične akcize za narednu godinu iz stava (1) tačka (b) ovog člana, sve dok ukupno akcizno opterećenje cigareta s najnižom maloprodajnom cijenom ne dostigne iznos od 176,00 KM za 1.000 komada. Godišnje povećanje specifične akcize ne može biti manje od 7,50 KM za 1.000 komada, odnosno 0,15 KM za pakovanje od 20 komada.</p> <p>(3) Odluka Upravnog odbora o specifičnoj akcizi iz stava (2) ovog člana primjenjuje se od 1. januara naredne godine.</p> <p>(4) Specifična akciza za pakovanja različita od pakovanja koje sadrži 20 cigareta plaća se srazmjerno broju komada u pakovanju.</p>	<p>(1) Na cigarete se plaća akciza, i to:</p> <p>a) proporcionalna, po stopi od 42 % na osnovicu utvrđenu u skladu s članom 15. stav (1) tačka b) ovog zakona i</p> <p>b) specifična akciza utvrđena od Upravnog odbora, kako bi se osigurala dinamika usklađivanja stopa akciza s relevantnim evropskim direktivama.</p> <p>(2) Upravni odbor će najkasnije do 30. oktobra tekuće godine utvrditi iznos specifične akcize za narednu godinu iz stava (1) tačka (b) ovog člana, sve dok ukupno akcizno opterećenje cigareta s najnižom maloprodajnom cijenom ne dostigne iznos od 176,00 KM za 1.000 komada. Godišnje povećanje specifične akcize ne može biti manje od 7,50 KM za 1.000 komada, odnosno 0,15 KM za pakovanje od 20 komada.</p> <p>(3) Odluka Upravnog odbora o specifičnoj akcizi iz stava (2) ovog člana primjenjuje se od 1. januara naredne godine.</p> <p>(4) Specifična akciza za pakovanja različita od pakovanja koje sadrži 20 cigareta plaća se srazmjerno broju komada u pakovanju.</p> <p>(5) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini utvrđuje se u iznosu od 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakiranje od 20 cigareta.</p> <p>(6) Upravni odbor, dužan je analizirati efekte primjene odredbe stava (5) ovog člana do 31. marta 2021. godine.</p>

Broj: 05-02-1-659-3/18
Datum: 11.10.2018. godine

UPRAVA ZA INDIREKTNO-NEIZRAVNO OPOREZIVANJE
Bana Lazarevića bb,
78000 Banja Luka

PREDMET: **Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini- mišljenje, dostavlja se**

04
15.10.2018
OVL
K.10.11
M

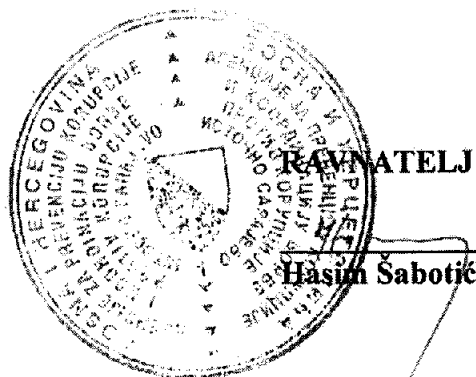
VEZA: (Vaš akt broj: 04-02-2-521-15/18 od 26.09.2018. godine)

Poštovani,

U vezi vašeg akta koji se odnosi na davanje mišljenja na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, u privitku vam dostavljamo mišljenje Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije sukladno proceduri predviđenoj u Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17).

Za dodatne informacije možete se obratiti na broj telefona 057/322-558 ili na e-mail: igor.corluka@apik.ba.

Srdačan pozdrav.

Privitak: Mišljenje (9 str.).

Dostavljeno:

-Naslovu
-a/a

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UTICAJA

Obrazac 2c

Nosioc normativnog posla

Osnovni podaci o propisu

	Ustav	Ne	Poslovnik	Ne	Pravilnik	Ne
Vrsta propisa	Sporazum	Ne	Odluka	Ne	Drugi opći pravni akt	Ne
	Zakon	Da	Uputstvo	Ne		

Naziv propisa

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)		Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrio značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
		Ne	Ne					
Zaposlenost i tržište rada	Da li propis utiče na stvaranje novih radnih mjesta?	Ne						
	Da li propis direktno utiče na gubitak radnih mjesta?	Ne						
	Da li propis ima posebnih negativnih uticaja na određene profesije, grupe radnika ili na samozaposlene osobe?	Ne						
	Da li propis utiče na potražnju za radnom snagom?	Ne						
	Da li propis utiče na funkcionisanje tržišta rada?	Ne						

Norme i prava vezana uz kvalitetu radnog mjesta	Da li propis utiče na kvalitet rada?	Ne								
	Da li propis utiče na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obučavanja?	Ne								
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika, posebno u odnosu na informacije i konsultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?	Ne								
	Da li propis utiče na zdravlje, sigurnost i dostojanstvo radnika?	Ne								
	Da li propis utiče na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?	Ne								
Socijalna uključenost i zaštita posebno ranjivih društvenih grupa ili pojedinaca	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika, posebno u odnosu na adaptaciju na promjene i upotrebu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?	Ne								
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeća prava i obaveze radnika?	Ne								
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptaciju na promjene i upotrebu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?	Ne								
	Da li propis utiče na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?	Ne								
	Da li propis direktno ili indirektno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?	Ne								
Socijalna uključenost i zaštita posebno ranjivih društvenih grupa ili pojedinaca	Da li propis utiče na jednak pristup uslugama ili dobrima?	Ne								
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju?	Ne								
	Da li propis utiče više na posebne grupe ljudi, preduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale	Ne								
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1)/Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliko je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Znakajni (2) i Vra znakajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o uticaju i prirudi ovog uticaja			

	grupe?							
	Da li propis posebno utiče na strance, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neuposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražioce azila?	Ne						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis utiče na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?	Da	Značajan	pozitivan				Ova opcija imaće pozitivan uticak na socijalni status građana jer omogućuje povećanje izbora nabavke duhanskih preradevinna sa manjim poreskim opterećenjem i provjerenog kvaliteta.
	Da li propis utiče na jednakost polova?	Ne						
	Da li propis utiče na stvaranje različitog tretmana grupe ljudi ili pojedinaca direktno na osnovu pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog porijekla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stajališta, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do indirektno diskriminacije?	Ne						

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljniju vjersku i koliki je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovano mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite - (0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvantitativne i/ili kvalitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - uključujući očitina i privrudi ovog uticaja
Privatnost i porodični život	Da li propis utiče na privatnost pojedinaca (uključujući i privatnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja? Da li propis utiče na porodični život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu porodice?	Ne					
Zaštita ili izloženost ličnih podataka pojedinca	Da li propis iziskuje da se obrade lični podaci ili da li utiče na prava određenog pojedinca da ima pristup ličnim podacima? Da li propis utiče na samostalnost društvenih partnera u područjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utiče na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom nivou ili na pravo da se predizumu kolektivne mjere? Da li implementacija propisa utiče na organe uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti?	Ne					
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li će propis uticati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu administraciju? Da li propis utiče na pristup pravdi pojedinca? Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju? Da li utiče na pristup javnosti informacijama? Da li propis utiče na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?	Ne Ne Ne Ne					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Iliko li da, navedite najpovoljnija/riješena i koliki je uticaj istog/isti s obzirom na pitanje? Vjerovatio mali (1), Značajan (2) i Vro značajan (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativni i/ili kvantitativni)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o otklonu i prioritet ovog uticaja
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja bioetike (kloniranje, upotreba dijelova tijela ili organa za finansijsku dobit, genetičko istraživanje ili testiranje i sl.)?	Ne					
	Da li propis utiče na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući pitanja trajanja životnog vijeka, mortaliteta, morbiteta kroz uticaj na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?	Da	Značajan	pozitivan	Analiza implikacija politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018		Potrošači-konzumenti smanjit će korištenje jeftinog rezanog duhana upitnog porijekla i lošeg kvaliteta.
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost bioterorizma?	Ne					
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnost pojave zdravstvenih rizika uslijed supstanci koje su štetne za prirodnu okolinu?	Ne					
	Da li propis utiče na zdravlje zbog promjene u buke ili kvaliteta zraka, vode ili tla u naseljenim područjima?	Ne					
Da li propis ima uticaja na zdravlje zbog promjene u upotrebi energije i/ili uklanjajući otpada?	Ne						
Da li propis utiče na faktore kvaliteta življenja, poput upotrebe duhana, alkohola ili fizičke aktivnosti?	Da	Značajan	pozitivan	Analiza implikacija politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju		Potrošači-konzumenti smanjit će korištenje jeftinog rezanog duhana upitnog porijekla i lošeg kvaliteta, te će i nekonzumenti	

	Da li propis ima poseban zdravstveni uticaj na određene fizične grupe (određene starošću, polom, invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, mobilnosti, regiji i sl.)?	Ne			2009-2018		imati bolji kvalitet življenja.
Obst	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite nepovoljne/riješiteljske i korisne je uticaj istoprihiti s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1) Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postaje oznacite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i privodi ovog uticaja
Pristup i uticaj na socijalnu zaštitu, zdravstvene i obrazovne sisteme	Da li propis ima uticaja na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa?	Ne					
	Da li propis ima uticaja na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)?	Ne					
	Da li propis ima uticaj na pristup pojedinaca privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju?	Ne					
	Da li propis ima uticaja na finansiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sistemima (uključujući stručno obrazovanje)?	Ne					
	Da li propis utiče na slobodu univerziteta, akademsku slobodu?	Ne					
Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utiče na sigurnost, kriminal ili terorizam?	Da	Značajan	pozitivan	Analiza implikacija politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018		Smanjiti će se nelegalan promet (krizumičar enje, sivo tržište) i proizvodnja duhanskih preradevina
	Da li propis utiče na mogućnost otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja?	Ne					

	Da li će propis uzrokovati povećanje krivičnih djela?	Ne						
	Da li propis utiče na kapacitete organa za provođenje zakona (policijskih, tužilačkih i sl.)?	Ne						
	Da li propis ima uticaj na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjičenih?	Ne						
	Da li propis utiče na prava žrtava ili svjedoka?	Ne						
Ohlasc	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija rješenja i koliko je uticaj istog/svih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja	
Korupcija i sukob interesa	Da li propis omogućava zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi?	Ne						
	Da li propis sprečava direktno ili indirektno zahtijevanje, nudenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita?	Ne						
	Da li propis sprečava situacije u kojima izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici mogu imati privatni interes koji utiče ili može uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne funkcije?	Ne						

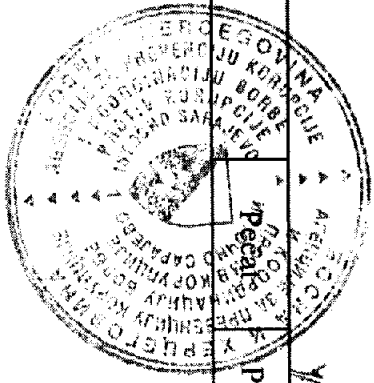
	Da li propis omogućava izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u obavljanju javnih funkcija, kao i državnim službenicima i zaposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, efikasno, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje principa odgovornosti, poštenja, savjesnosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?	Ne							
Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija rješenja i koliko je uticala istog/stih s obzirom na pitanje?	Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticala pretežno pozitivno (+) ili negativno (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvantitativne ili kvalitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja	
Odbrana	Da li propis utiče na odbrambeni sistem Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?	Ne							
	Da li propis doprinosi očuvanju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unapređenju kulturne raznolikosti?	Ne							
	Da li propis doprinosi očuvanju i unapređenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, muzika i diskografija, filmska industrija, likovna umjetnost, štampa i audiovizuelni medijski sistem, teatar, itd.)?	Ne							
Kultura	Da li propis utiče na položaj umjetnika?	Ne							
	Da li propis utiče na podizanje općeg nivoa kulturne kreativnosti (inteligibilnosti) u zajednici?	Ne							
Drugi socijalni uticaji	Navedite i druge socijalne uticaje koje smatrate značajnim								
Izjava o nepostojanju značajnih socijalnih uticaja <i>(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu socijalnih uticaja uvjeri da odbrano najpovoljnije rješenje nema značajnih socijalnih uticaja, a nastavku daje takvu izjavu koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)</i>									
Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH									
Mjesto i datum	Pečat				Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla				

Mišljenje nadležnog kontrolnog tijela

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije kao kontrolno tijelo određeno u članku 30. stavak 1. točka c) Aneksa I. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17), izvršila je analizu dostavljenog Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama sukladno proceduri predviđenoj u Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, te je mišljenja da je Uprava za indirektno-neizravno oporezivanje prilikom suštinske provjere provedene u pogledu procjene socijalnih uticaja, pravilno procijenila dio koji se odnosi na korupciju i sukob interesa.

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je suglasna da u poljima iz obrazca 2c koja se odnose na korupciju i sukob interesa treba stojati odgovor NE, obzirom da navedena pitanja koja se odnose na oblast korupcije i sukoba interesa nisu relevantna za izmjene i dopune propisa koje se predlažu.

Mjesto i datum Istočno Sarajevo, 11.11.2018. godine.

Polpis rukovodioca nadležnog kontrolnog tijela

04
22.10.18
08/5
15.10.18
Mj

Broj: 03-1-02-1-985-2/18
Sarajevo: 18.10.2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BANJA LUKA		BOSNA I HERCEGOVINA INDIREKTNO OPOREZIVANJE BANJA LUKA	
PRIM. DOK. BROJ	22.10.2018	Broj prijloga Broj prijava	
Org. jedinica	Klas.		
Dr. jedinica	Klas.		
04-02-2-521-29/18			

**UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
BOSNE I HERCEGOVINE**
Ul. Bana Lazarevića bb
78000 Banja Luka

PREDMET: Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini,
mišljenje – dostavlja se,

VEZA: Vaš akt broj: 04-02-2-521-11/18 od 26.09.2018. godine

Agenciji za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija), u prilogu akta broj i datum veze, dostavili ste na mišljenje Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini.

Agencija shodno članu 40. stav (1) tačka d) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Sl. glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11) daje sljedeće:

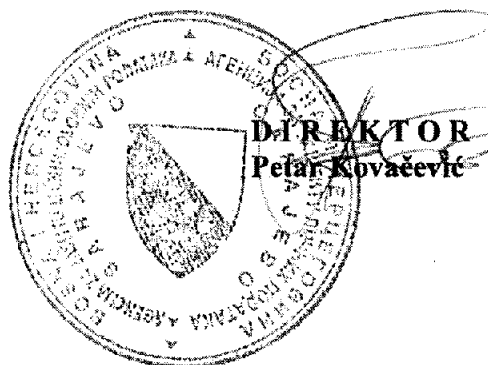
MIŠLJENJE

Nakon izvršene analize Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, sa aspekta zaštite prava na privatnost i obrade ličnih podataka, Agencija nema primjedbi.

S poštovanjem,

Dostavljeno

- Naslovu
- Spis predmeta

04

09/18
25.9.18
EM

Broj: 03/C-06-2-SDJ-1313-3/18

Sarajevo, 19. septembar 2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
 Bana Lazarevića bb
 78000 BANJA LUKA

24.09.18
04-02-2-521-7/18

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini sa *acquis-em*

Veza Vaš broj: 04/02-2-521-6/18 od 17.09.2018. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH» broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 103/09, 19/16 i 83/17), člana 6. Odluke o Direkciji za evropske integracije («Službeni glasnik BiH», broj 41/03) i člana 6. Odluke o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom Evropske unije („Službeni glasnik BiH“ br. 75/16 i 2/18), Direkcija za evropske integracije daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Nacrt zakona) mijenja se i dopunjava član 21.a Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17). Nacrtom zakona se propisuje specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini sa tačno utvrđenim iznosom za 1000 komada cigareta kao i na pakovanju od 20 cigareta, te da je Upravni odbor dužan analizirati efekte te primjene do 31. marta 2021. godine.

Direkcija za evropske integracije konstatuje da je Uprava za indirektno oporezivanje uz Nacrt zakona dostavila ovjerenu i potpisanu izjavu i tabelu usklađenosti normativnog akta sa *acquis-em* u skladu sa članom 4. stav (1) Odluke o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa pravnom tečevinom Evropske unije („Službeni glasnik BiH“ br. 75/16 i 2/18).

Prilikom provjere usklađenosti predmetnog Nacrta zakona sa propisima Evropske unije, Direkcija je utvrdila da je za usklađivanje Nacrta zakona relevantna Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. juna 2011. o strukturi i stopama akcize koje se primjenjuju na prerađeni duhan (u daljnjem tekstu: Direktiva).

Analizom Nacrta zakona i navedene Direktive utvrđeno je da član 10. stav (2) Direktive propisuje da od 1. januara 2014. ukupna akciza na cigarete predstavlja barem 60 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta stavljenih u potrošnju te da akciza ne smije biti niža od 90 EUR za 1 000 komada cigareta, bez obzira na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu. U stavu (3) istog člana navedeno je da države članice moraju postupno povećavati akcize kako bi

udovoljile zahtjevima navedenim u stavu (2). Članom 1. Nacrta zakona utvrđeno je da specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini se utvrđuje u iznosu od 75 KM na 1000 komada, odnosno 1,50 KM na pakovanje od 20 cigareta, što znači da postepenog povećavanja u navedenom periodu neće biti. Direkcija konstatuje da Nacrt zakona nije u skladu sa zahtjevima iz člana 10. st. (2) i (3) Direktive, obzirom da specifična akciza nije dostigla iznos propisan Direktivom te da se postupak postepenog povećavanja akcize zaustavlja za period od tri godine.

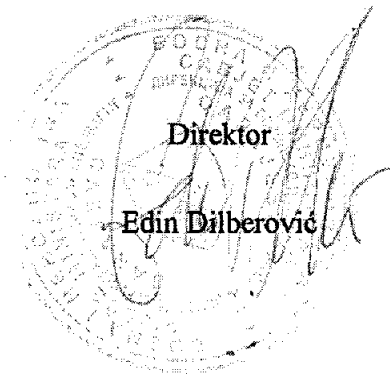
Nadalje, član 8. stav (2) Direktive propisuje da se ponderirana prosječna maloprodajna cijena utvrđuje najkasnije do 1. marta svake godine na osnovu podataka o svim cigaretama stavljenim u potrošnju tokom prethodne kalendarske godine. Članom 1. Nacrta zakona odstupa se od navedene odredbe Direktive s obzirom da se utvrđuje moratorij specifične akcize te prestaje potreba izračunavanja ponderirane prosječne maloprodajne cijene koja služi za utvrđivanje minimalne akcize.

Također, Nacrt zakona predstavlja izuzetak od člana 21.a Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini kojim je propisano da se na cigarete plaća specifična akciza kako bi se osigurala dinamika usklađivanja stopa akciza s relevantnim evropskim direktivama, te u stavu (2) se navodi da godišnje povećanje specifične akcize ne može biti manje od 7,50 KM za 1000 komada, odnosno, 0,15 KM za pakovanje od 20 komada cigareta.

Uprava za indirektno oporezivanje je u tabeli usklađenosti i izjavi o usklađenosti, kao i obrazloženju uz Nacrt zakona detaljno iznijela razloge odstupanja od Direktive u kojima navodi da maksimalna ispunjenost kriterija ukazuje na prebrz tempo harmonizacije akciza sa standardima EU, te da je u pogledu visine minimalne akcize od 90 EUR za 1000 komada cigareta, što je propisano Direktivom, Bosna i Hercegovina dostigla 97% minimalne akcize kada se radi o ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni. Nadalje je navedeno da imajući u vidu fiskalni i ekonomski značaj, u smislu stabilizacije tržišta cigareta i sprječavanje daljnjeg podrivanja ekonomskog prostora u Bosni i Hercegovini Nacrtom zakona se uvodi privremeno zadržavanje porasta specifične akcize, te da će se od 2022. godine akciza nastaviti postepeno povećavati kako je utvrđeno stavom (3) člana 10. Direktive.

Direkcija konstatuje da je u skladu sa članom 4. Odluke potrebno na prvoj stranici Nacrta zakona u gornjem desnom uglu staviti oznaku "EI".

Iz svega navedenog, Direkcija konstatuje da Nacrtom zakona nisu ispunjeni zahtjevi iz čl. 8. i 10. Direktive ne ulazeći u analizu cjelokupnog Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini koji je na snazi.

Prilog: ovjerena Izjava o usklađenosti

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

IZJAVA O USKLADENOSTI		
Identifikacioni broj izjave:		ITA/IU/NZ/98/18
1. Podaci o obradivaču propisa	Naziv institucije	Uprava za indirektno oporezivanje
	Sektor/Odsjek	
2. Naziv propisa		Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini Draft on Amendments to the Law on Excise Duties in Bosnia and Herzegovina
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	Glava IV. Slobodno kretanje robe
3.2.	Ocjena ispunjenosti obaveze iz navedene odredbe Sporazuma	N = neusklađeno
3.3.	Razlozi za djelimično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obaveze iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	BiH se nalazi u procesu harmonizacije akciznog opterećenja sa minimalnim standardima EU. Udio akciza u PP MPC u BiH je za 15 postotnih poena veći od minimalnog standarda EU, te isto ukazuje na prebrz tempo harmonizacije akciza sa standardima EU. U cilju stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske preradevine, stabilizacije tržišta cigareta u BiH i sprječavanja daljnjeg podrivanja ekonomskog prostora u BiH ovim zakonom se uvodi privremeno zadržavanje porasta specifične akcize. Međutim od 2022 nastaviće se postupno povećavati akciza čime se i dalje nastavlja postupno povećanje akcize predviđeno stavom (3) člana 8. Direktive, te sa momentom pridruživanja BiH i postizanje usklađenosti.
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1.	PI za period	
4.2.	Poglavlje, potpoglavlje	
4.3.	Rok za donošenje propisa	
4.4.	Napomena	
5. Usklađenost propisa s pravnom tečevinom EU		
5.1.	Primarni izvori prava EU i stepen usklađenosti	Ugovor o funkcioniranju Europske unije; Dio Treći politike i unutrašnje djelovanje Unije; Glava
5.2.	Sekundarni izvori prava EU	Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan (kodificirani tekst) <i>COUNCIL DIRECTIVE 2011/64/EU of 21 June 2011 on the structure and rates of excise duty applied to manufactured tobacco</i>
5.3.	Stepen usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava	N = neusklađeno
5.4.	Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Odredbom stava (5) Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini odstupa se od člana 10. stav (2) Direktive Vijeća 2011/64/EU u pogledu propisane visine minimalne akcize od 90 EUR za 1 000 komada cigareta. Razlog odstupanja što BiH je ispred svih članica EU u odnosu na stepen ispunjenosti kriterija iz stava (2) od 60% ponderirane prosječne maloprodajne cijene, odnosno, udio akciza u PP MPC u BiH je za 15 postotnih poena veći od minimalnog standarda EU. Maksimalna ispunjenost kriterija ukazuje na prebrz tempo harmonizacije akciza sa standardima EU. Polazeći od navedenog, a imajući u vidu fiskalni i ekonomski značaj, u smislu stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske preradevine, stabilizacije

		tržišta cigareta u BiH i sprječavanja daljnjeg podriivanja ekonomskog prostora u BiH ovim zakonom se uvodi privremeno zadržavanje porasta specifične akcize. Međutim od 2022 nastaviti će se postupno povećavati akciza čime se i dalje nastavlja postupno povećanje akcize predviđeno stavom (3) člana 8. Direktive.
5.5.	Rok za potpuno usklađivanje	momentom pridruživanja BiH
5.6.	Ostali izvori prava EU	
6.	Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službene jezike u upotrebi u BiH?	Da
7.	Da li je propis preveden na engleski jezik?	Ne
	Pomoćnik direktor Uprave za indirektno oporezivanje	29 Direktor Direkcije za evropske integracije Potpis <i>Muharem Masinović</i>
	Datum i pečat: 17.09.2018	Datum i pečat: 20.09.2018.

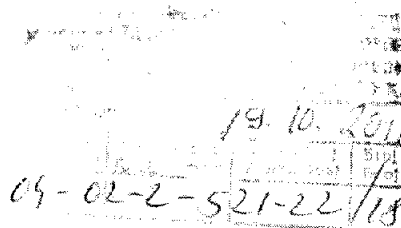
03-06-2-1313-2/18

Ministry of Civil Affairs

Broj: 04-02-1-2284-AKP/18
Sarajevo, 9.10. 2018. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
Središnji ured Uprave za indirektno oporezivanje
Bana Lazarevića bb
78000 Banja Luka

PREDMET: Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, **mišljenje, dostavlja se**

VEZA: Vaš akt broj: 04-02-2-521-17/18 od 26. 9. 2018.god.

Vezano za akt, broj i datum veze, sačinili smo s l j e d e ć e

MIŠLJENJE

U Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine razmotren je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Zakon) i dostavljeni dokumenti u prilogu (Obrazloženje, Obrazac broj 1 – Prethodna procjena uticaja propisa, Obrazac broj 2 – Sveobuhvatna procjena uticaja propisa i Obrazac broj 2c – Procjena socijalnog uticaja propisa).

Nakon uvida u Zakon predlažemo da naziv Zakona uskladite sa članom 48. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17), jer su u pitanju samo dopune Zakona, a nema izmjena istog.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu;
- a/a

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj: 05-02-2-9161-2/18
Sarajevo, 10.10.2018.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Uprava za neizravno oprezivanje
Bosne i Hercegovine

09-02-2-521-23/18

Predmet: Mišljenje na nacrt Zakona o dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini.

Veza: Vaš akt broj: 04-02-2-521-13/18 od 26.9.2018. godine

Vezano za vaš dopis, broj naveden u vezi, a kojim se traži Mišljenje na nacrt Zakona o dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini, sukladno odredbama članka 31. pod e). Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03), dajemo

MIŠLJENJE

1. Predmetnim Zakonom dodaju se novi st. (5) i (6) u članku 21. Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br.49/09, 49/14, 60/14 i 91/17).
2. Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine razmotrilo je predmetni Zakon i obrazloženje dostavljeno u privitku akta navedenog u vezi, te konstatiralo da je pod točkom V- Financijska sredstva navedeno da usvajanje predloženih izmjena ne zahtijeva izdvajanja bilo kakvih novih sredstava za provedbu ovog zakona. Obrazloženje financijskog učinka sačinjeno je dostavljanjem obrasca OFP Da na način kako je to propisan odredbama Jedinjenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 11/05, 58/14, 60/14 i 50/17). U predmetnom obrascu, nositelj normativnog posla je pojasnio fiskalni utjecaj u smislu povećanja prihoda, i to kroz projekciju prihoda u tekućoj i u naredne dvije godine, s obzirom na uvođenje moratorija na daljnje povećanje specifične akcize na cigarete tako da se u 2019., 2020., i 2021. godini primjenjuje iznos specifične akcize i obvezom Upravnog odbora Uprave za neizravno porezivanje Bosne i Hercegovine da do 31.3.2021. godine analizira efekte moratorija na povećanje specifične akcize na cigarete. Slijedom sačinjene projekcije, u tekućoj (2018. godini) očekuje se povećanje prihoda za 37,3milKM, dok se u narednim godinama očekuje povećanje, i to za 39,4mil KM (u 2019. godini) i za 41,6milKM u 2020. godini.
3. Slijedom konstatiranog u točki 2.ovog mišljenja, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine nema primjedbi na nacrt Zakona o dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

DOSTAVITI:

- naslovu
- Sektoru za proračun institucija Bosne i Hercegovine
- a/a

MINISTAR
Biserka Bevanđić

KOD	NAZIV	TRISKOVNI PROVEDENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TRISKOVNI PROVEDENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1							TRISKOVNI PROVEDENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2						
		1	2	3	4	5	6-4+5	7	8	9	10	11-8-9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18		
611000	Plaći i naknade troškova zaposlenih	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
612000	Doprinosi poslodavca (osodi)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
613000	Plaći za ostale zaposlene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
614000	Eksterni troškovi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
615000	Kopirajući materijal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
616000	Plaći za karte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
680000	Rashodi od imovnih transakcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
821000	Plaći za nabavu stalnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
822000	Plaći za nabavu imovnih sredstava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
823000	Plaći za opće države	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
UKUPNO RASHODI I IZDACI		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Usvajanje predložene izmjena ne zahtijeva izdvajanje bilo kakvih novih sredstava za provođenje ovog zakona. Moratorij bi trebao donijeti privremenu stabilizaciju prihoda. Budući da bi prema procjenama i projekcijama 2019. godina trebala biti posljednja godina usklađivanja akcija sa zakonskim plafonom od 176 KM/1000 kom može se zaključiti da je razdoblje moratorija odgovarajuće. Rast potrošnje prema DEP-ovim projekcijama doveo bi u razdoblju 2019-2021 do rasta vrijednosti prometa, a uz stabilne cijene došlo bi i do rasta oporezive potrošnje i, posljedično, prihoda od akcija.

PERIOD	SYSTEMATIZOVANO				PLANIRANO BUDŽETOM				TRENUTNO STANJE			POTREBNO	
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)		n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
							m	ž					
Rukovodeći službenici i savjetnici													
Službenici i zaposlenici													
Prigovornici													
Volonteri													
UKUPNO													
Usvajanje predloženih izmjena ne zahtijeva promjenu zaposlenih.													
NAZIV	/												
Janstva	/												
Ostalo	/												
ODJELJAK E. Fiskalne poslijedice na druge budžete i nivoe vlasti													
NAZIV	/												
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	Povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza koje UINO doznajuje FBiH, shodno koeficijentu raspodjele prihoda koji pripadaju FBiH, što podrazumijeva i povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza na korisnike u FBiH, shodno koeficijentima koji su propisani Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH												
Budžet Republike Srpske, vanbudžetski fondovi i korisnici	Povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza koje UINO doznajuje RS, shodno koeficijentu raspodjele prihoda koji pripadaju RS, što podrazumijeva i povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza na korisnike u RS, shodno koeficijentima koji su propisani Zakonom o budžetskom sistemu RS												
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	Povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza koje UINO doznajuje Distriktu Brčko u iznosu od 3,55% dodatnih prihoda od akterza												
Budžet kantona, kantonalni vanbudžetski fondovi i korisnici	Povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza koje UINO doznajuje FBiH, shodno udjelima kantona koji su propisani Zakonom o pripadnosti prihoda u FBiH												
Budžeti jedinica lokalne samouprave (općine i gradovi)	Povećanje transfera prihoda od indirektnih poreza koje UINO doznajuje FBiH i RS, shodno udjelima općina i gradova koji su propisani Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o budžetskom sistemu RS												
Mjesto i datum	BANJA LUKA, 26.09.2018												
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <p>Potpis rukovodioca nosioca projekta</p> <p><i>[Signature]</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>OPŠTINA BANJA LUKA</p> <p>Ministarstvo finansija i privredne zajednice Republike Srpske</p> </div> <div> <p>Potpis ministra finansija</p> <p><i>[Signature]</i></p> </div> </div>													
Mjesto i datum	Banja Luka, 10.10.2018. god												

OBRAZAC broj 2c O PROCJENI SOCIJALNIH UTICAJA

Nositelj javnog posla

Obrazac 2c

UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE

Naziv podjeli o propisu	Ustav		Poslovnik		Pravilnik	
	Ustav	Poslovnik	Ustav	Poslovnik	Pravilnik	Pravilnik
Vrsta propisa	Spotazum	Ne	Odluka	Ne	Drugi opti pravni akt	Ne
Naziv propisa	Zakon	Da	Uputstvo	Ne		

Nacrt zakoni o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH

Broj predmeta	09-02-2-581-27/18
Datum prijave	09.11.2018
Broj prijave	
Broj predmeta	

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
 BOSNA I HERCEGOVINA
 MINISTARSTVO FINANSIJA
 UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE

04
 09.11.2018
 [Handwritten signature]

Opšti	Pravila	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navesti razloge odgovornosti, djelatnosti i kvalitete u vezi s obavezama i pitanjima? (U Zastupstvu?) Vrlo zadovoljan (3)	Da li je u vezi s pitanjem (1) ili (2) ili (3)?	Obrasci izvješća o postupcima (uključujući, ako je potrebno, detaljne informacije)	Navesti postupke i preporuke (uključujući, ako je potrebno, detaljne informacije)	Šta vam predlažu osobe? Koje su odgovorne osobe - uključujući, ako je potrebno, detaljne informacije o osobi i položaju ovog osoblja
Zaposlenost i tržište rada	Da li propis utiče na stvaranje novih radnih mjesta?	Ne					
	Da li propis direktno utiče na gubitak radnih mjesta?	NE					
	Da li propis ima posebnih negativnih uticaja na određene profesije, grupe radnika ili na samozaposlene osobe?	Ne					
	Da li propis utiče na potražnju za radnom snagom?	NE					
	Da li propis utiče na funkcionisanje tržišta rada?	Ne					
	Da li propis utiče na kvalitet rada?	Ne					
	Da li propis utiče na pristup radnika ili onih koji traže posao programima stručnog ili kontinuiranog obučavanja?	Ne					
	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeca prava i obaveze radnika, posebno u odnosu na informacije i konsultacije koje su im na raspolaganju i u pogledu zaštite protiv otpuštanja?	NE					
	Da li propis utiče na zdravlje, sigurnost i dignitet radnika?	Ne					
	Da li propis utiče na zaštitu mladih ljudi i žena na poslu?	NE					
Norme i prava vezana uz kvalifikaciju radnog mjesta	Da li propis direktno ili indirektno utiče na postojeca prava i obaveze radnika?	Ne					
	Da li propis potpomaže ili ograničava restrukturiranje, adaptacije na promjene i upotrebu tehnoloških inovacija na radnom mjestu?	NE					

Oblast	Plaćanje	Da li je plaćanje redovno? Da (1)/Ne (0)	Ukoliko da, avansne anuitetne ili kombinovane? (1) Zaokružite (2) i (3)	Da li je plaćanje preduzeto posredstvom (1) ili organizacijom (2)?	Glavni iznos podataka iz podataka iz ovog (1) ili (2) - Da	Navedite detaljne podatke i podatke iz ovog (1) ili (2) - Da	Da li vam podaci ovog (1) ili (2) odgovaraju za potrebe ovog (1) ili (2) - Da	
Socijalna uključenost i zaštita posebne ranjivosti društvenih grupa ili pojedinaца	Da li propis utiče na pristup tržištu rada ili na tranziciju u ili iz tržišta rada?	Ne						
	Da li propis direktno ili indirektno vodi do veće nejednakosti ili jednakosti?	NE						
	Da li propis utiče na jednak pristup uslugama ili dobrima?	Ne						
	Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju?	NE						
	Da li propis utiče više na posebne grupe ljudi, preduzeća, lokalitete, najranjivije kategorije, najizloženije riziku siromaštva u odnosu na ostale grupe?	Ne						
	Da li propis posebno utiče na strane, djecu, žene, osobe sa invaliditetom, neuposlene, starije osobe, političke organizacije, crkve, religijske i građanske organizacije ili na etničke, jezičke i vjerske manjine, tražioce azila?	NE						
Jednakost u tretmanu i mogućnostima, zabrana diskriminacije	Da li propis utiče na jednak tretman i na jednake mogućnosti za sve?	Da	Zadaj	pozitivna			Ova opcija imaće pozitivan učinak na socijalni status građana jer omogućuje povećanje izbora nabavke duhanskih prerađevina sa manjim poreskim opterećenje	

Da li propis utiče na jednakost polova?	Ne					provjerenog kvaliteta
Da li propis utiče na stvaranje različitog tretmana grupe ljudi ili pojedinaca direktno na osnovu pola, rase, boje kože, emickog ili društvenog porijekla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili bilo kojeg drugog stavajstva, pripadnosti nacionalnoj manjini, godina starnosti ili seksualne orijentacije? Da li predložena mjera dovodi do indirektnih diskriminacija?	NE					

Otkaz	Pranje	Da li je planje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Uključite, ako je relevantno, vrstu i količinu uticaja	Da li je uticaj pozitivan (1) ili negativan (0)?	Otkaz izvor podataka za planje, ako ne postoji, označite -	Navedite datum podataka (vrsta izvora ili vrsta planje)	Da li su podaci relevantni? Koje planje - uključite u otkaz i priložite izvornu planju
Prisnost i porodični život	Da li propis utiče na prisnost, pojedinaca (uključujući i prisnost njihovih domova i komunikacije) ili na njihovo pravo na slobodu kretanja? Da li propis utiče na porodični život ili na zakonsku, ekonomsku i društvenu zaštitu porodice? Da li propis iziskuje da se obrade lični podaci ili da li utiče na prava određene pojedince da ima pristup ličnim podacima?	Ne					
Zaštita ili izloženost ličnih podataka pojedinca	Da li propis utiče na samostalnost, društvenih partnera u podučjima u kojima su kompetentni? Da li, na primjer, utiče na pravo kolektivnog pregovaranja na bilo kom nivou ili na pravo da se preduzmu kolektivne mjere? Da li implementacija propisa utiče na organe uprave ili javne institucije, na primjer, u odnosu na njihove nadležnosti? Da li će propis uticati na prava i odnose pojedinaca u odnosu na javnu administraciju? Da li propis utiče na pristup pravdi pojedinca? Da li propis omogućava bolju informisanost javnosti o određenom pitanju? Da li utiče na pristup javnosti informacijama?	Ne					
Upravljanje, participacija, dobra administracija, pristup pravdi, mediji i etika	Da li propis utiče na medije, na medijski pluralizam i na slobodu izražavanja?	Ne					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (D) / Ne (N)	Izabrano da, srednja vrijednost (1) i kvalitativna ocjena (2) i kvalitativna ocjena (3) i kvalitativna ocjena (4) i kvalitativna ocjena (5) i kvalitativna ocjena (6)	Da li je vidljiv rezultat? (1) i kvalitativna ocjena (2) i kvalitativna ocjena (3) i kvalitativna ocjena (4) i kvalitativna ocjena (5) i kvalitativna ocjena (6)	Čuvati izvorni podaci za potrebe analize "da"	Navedite detaljne podatke i komentare (1) i kvalitativna ocjena (2) i kvalitativna ocjena (3) i kvalitativna ocjena (4) i kvalitativna ocjena (5) i kvalitativna ocjena (6)	Šta nam podaci govore? (1) i kvalitativna ocjena (2) i kvalitativna ocjena (3) i kvalitativna ocjena (4) i kvalitativna ocjena (5) i kvalitativna ocjena (6)
Javno zdravlje i sigurnost	Da li propis pokreće pitanja biocetike (koniranje, upotreba dijelova tijela ili organa za finansijsku dobit, genetičko isražavanje ili testiranje i sl.)?	Ne					Šta nam podaci govore? Kao je odgovor na pitanje - uključujući otkrivanje i privredni ovog otkrića
	Da li propis utiče na zdravlje i sigurnost pojedinaca ili stanovništva, uključujući i pitanja trajanja životinog vijeka, infektivna, metabolička kroz uticaj na socio-ekonomsko okruženje (npr. radno okruženje, dohodak, obrazovanje, zanimanje, ishrana i sl.)?	Da	Zastoj	pozitivan	Analiza implikacija politike opozivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018	Potrošači-konzumenti smanjiti će korištenje jeftinog rezanog duhana upinog porijekla i lošeg kvaliteta	
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnosti biorizika?	Ne					
	Da li propis povećava ili smanjuje mogućnosti biorizika?	Ne					
	Da li propis utiče na zdravlje zbog promjene u prirodnu okolinu?	Ne					
	Da li propis utiče na zdravlje zbog promjene u podneblju?	Ne					
	Da li propis ima uticaja na zdravlje zbog promjene u upotrebi energije ili uklanjaju otpada?	DA	Zastoj	pozitivan	Analiza implikacija politike opozivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018	Potrošači-konzumenti smanjiti će korištenje jeftinog rezanog duhana upinog porijekla i lošeg kvaliteta, te će i nekonzumenti imati bolji kvalitet življenja	
	Da li propis ima poseban zdravstveni uticaj na određene rizične grupe (određene starosti, polom,	NE					

Invalidnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi,
mobilnosti, regiji i sl.)?

Oblasť	Priloge	Da li je pitanje relevantno? Da (D) / Ne (N)	Udaljenost, navedite na početku i završetku zbirke i broj izdavanja u okviru na području na kojem? (1) Završetak (2) Vršiti zadatke (3)	Da li je potrebna pretraga (Y) ili ne (N)?	Ciljni izvori podataka za pretragu (ako ne postoji, navedite -):	Navedite datume podataka i podrazumijevajuće (brojevi strana i/ili brojevi strana)	Šta vam je potrebno? Koje je pitanje - različitosti, obima i potrebni drugi podaci
Pristup i uticaj na socijalnu zaštitu, obrazovne i sisteme	Da li propis ima uticaja na ove usluge u smislu njihovog kvaliteta i pristupa? Da li propis ima uticaja na obrazovanje i mobilnost radnika (zdravlje, obrazovanje i sl.)? Da li propis ima uticaj na pristup pojedinačno privatnom ili javnom obrazovanju ili stručnom i kontinuiranom obrazovanju? Da li propis ima uticaja na finansiranje ili organizaciju ili pristup socijalnim, zdravstvenim i obrazovnim sistemima (uključujući stručna obrazovanja)? Da li propis utiče na slobodu univerziteta, akademsku slobodu? Da li propis utiče na sigurnost, kriminal ili terorizam?	Ne NE Ne NE Ne			Analizi implikacija politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018		Šta nam je potrebno? Koje je pitanje - različitosti, obima i potrebni drugi podaci
Javna sigurnost i kriminal	Da li propis utiče na mogućnosti otkrivanja ili dobivanja koristi od kriminalnog djelovanja? Da li te propis uzrokovati povećanje krivičnih djela? Da li propis utiče na kapacitete organa za provođenje zakona (policijskih, tužilačkih i sl.)? Da li propis ima uticaj na balans između sigurnosnih interesa i prava osumnjicanih? Da li propis utiče na prava žrtava ili svjedoka?	Ne NE Ne NE Ne					Šta nam je potrebno? Koje je pitanje - različitosti, obima i potrebni drugi podaci

Oblasti	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1)/Ne (0)	Ukoliko da, araridite najpovoljniju rješenja i koliko je etički ispravno i odobrenje za pitanje? Vrijednosti (1) i (2) i (3)	Da li je odgovor pravi? (1) ili nepravilno (0)?	Citirani izvori podataka za procjenu (kao na primjer, zakonite - Op:	Navedite detaljne podatke i referencu na izvorni dokument	Šta ova podataka govori? Koje je pitanje - zaključak u obliku i primjeri ovog pitanja
<p>Korupcija i sukob interesa</p>	<p>Da li propis omogućava zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti da privatne koristi?</p>	Ne					
	<p>Da li propis sprječava direktno ili indirektno zahtijevanje, naknadje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njemu mogućnosti, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili porudanja očekivanih od primaoca mita?</p>	Ne					
	<p>Da li propis sprječava situacije u kojima izabrani zvaničnici, nosioci izvršnih funkcija i savjetnici mogu imati privatni interes koji utiče ili može uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne funkcije?</p>	Ne					
<p>Da li propis omogućava izabranim zvaničnicima, nosiocima izvršnih funkcija i savjetnicima u obavljanju javnih funkcija, kao i državnim službenicima i zaposlenicima u obavljanju njihovih poslova zakonito, etički, nepristrasno i časno postupanje, uz pridržavanje načela odgovornosti, poštenja, savjestivosti, otvorenosti i vjerodostojnosti?</p>							

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (D) / Ne (N)	Koliko da naslovnik odgovori? (1-5)	Da li je uticaj pozitivan (+) ili negativan (-)?	Osnovni razlozi za odgovor (kao na primjeru, ovdje)	Navedite detaljne podatke i pokazatelje (kao na primjeru, ovdje)	Kako vam podaci odgovaraju? Koji je problem sa prikazom rezultata i porukom ovog istraživanja?
Odbrana	Da li propis utiče na odbranbeni sistem Bosne i Hercegovine, zaštitu suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i na pružanje pomoći civilnim vlastima?	NE					
Kultura	Da li propis doprinosi očuvanju i unapređenju kulturnog naslijeđa i očuvanju i unapređenju kulturne raznolikosti? Da li propis doprinosi očuvanju i unapređenju kulturne produkcije (npr. izdavaštvo i knjižarstvo, muzika i diskografija, filmska industrija, ikovna umjetnost, štampa i audiovizuelni medijski sistem, teatar, itd.)? Da li propis utiče na položaj umjetnika? Da li propis utiče na podizanje općeg nivoa kulturne kreativnosti (ineligibilnosti) u zajednici?	NE					
Drugi socijalni uticaji	Navedite i druge socijalne uticaje koje smatrate značajnim	NE					

Ustav o republičkoj zaštiti socijalnih uticaja
 (Kako nosilac normativnog posla bez preovlađujućeg prava svojih uticaja utiče na odbranu najpovoljnije rješenje prema značajnim socijalnim uticajima u okviru svoje mase ljudi koji pripadaju rukovodilac, izvršilac, BiH, te njegov postupak i drugi sredstva za davanje, izvan se izvornu pravnu, uz azbaku njegova teksta izvršavajući)
 Petal i popis rukovodilaca nosioca normativnog posla

Mjesto i datum

Petal

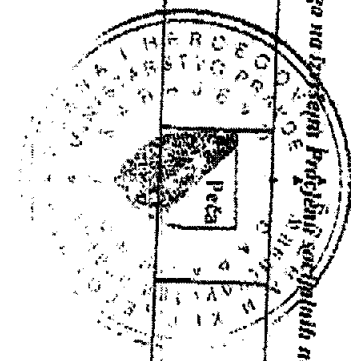
Popis rukovodilaca nosioca normativnog posla

Mijenje nadležnog kontrolnog tijela

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je, sukladno svojim nadležnostima, analiziralo Procjenu socijalnih učinaka Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini, koju je Izrada Uprava za neizravno oporezivanje, Navedenom procjenom ustanovljeno je da predložene izmjene i dopune Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini, kao i učinak na javnu sigurnost i kriminalitet, moguće su i zdravije i sigurnost stanovništva u Bosni i Hercegovini, te izradi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini je prethodila izrada Analize implikacija politike oporezivanja duhanskih proizvoda u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 2009. do 2018. godine, čiji podaci su korišteni prilikom izrade Procjene socijalnih učinaka Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine nema suštinskih primjedbi, niti prijedloga na Izjavi Podjedinice kontrolnih učinaka Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini.

Broj: 11-02-4-8747/18
Sarajevo, 5. 10. 2018. godine

MINISTAR PRAVDE BIH
Josip Grubeša

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ
ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ВАНЈСКЕ
ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND
ECONOMIC RELATIONS

1305
094
09.11.2018

Broj: 12-4-02-3677-1 /18
Sarajevo, 11.10.2018.godine

Uprava za indirektno oporezivanje
Ulica Bana Lazarevića bb
78 000 Banja Luka

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVA ZA INDIRKTNO OPOREZIVANJE
УПРАВА ЗА ИНДИРКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ
БАНЈА ЛУКА - BANJA LUKA

Dokument broj: 09.11.2018			
Broj dokumenta	Broj priloga	Redni broj	Broj priloga
09-02-2-521-26	1/18	1	1

Predmet: Mišljenje na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, dostavlja se

Na osnovu dopisa 04-02-2-521-18/18, od 26.09.2018.godine kojim tražite mišljenje o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, obavještavamo Vas da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, s aspekta Zakona o duhanu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/10) nema primjedbi.

S poštovanjem,

MINISTAR
Mirko Šarović
Mirko Šarović

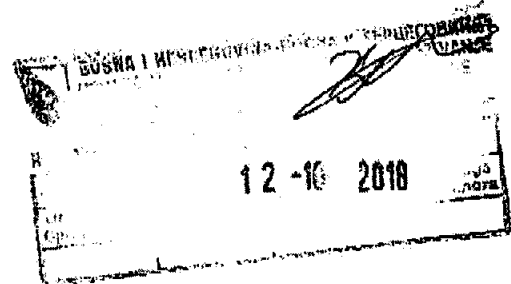

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Савјет министара
Уред за законодавство

BOSNA I HERCEGOVINA
Vijeće ministara
Ured za zakonodavstvo

04
06.11.2018

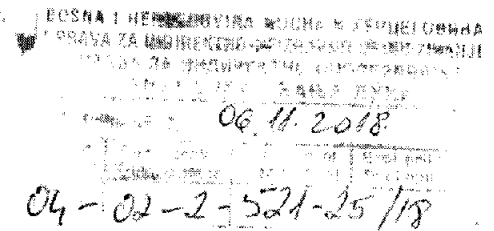
Broj: 05-02-1-933/18
Sarajevo, 10.10.2018. godine
(AB)

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVNI ODBOR
UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
SARAJEVO

PREDMET: Mišljenje na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini

Veza Vaš akt broj: 04-02-2-521-10/18 od 26.09.2018. godine

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine razmotrio je Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, te na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje

MIŠLJENJE

Ustavni osnov za donošenje predmetnog zakona sadržan je u članu IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona potrebnih za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine prema Ustavu Bosne i Hercegovine.

U dostavljenom Obrazloženju se navodi da su razlozi za donošenje predloženog Zakona fiskalnog i ekonomskog karaktera, u smislu stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske preradevine, stabilizacija tržišta cigareta u Bosni i Hercegovini i spročavanje daljnjeg podrivanja ekonomskog prostora u Bosni i Hercegovini.

Uz predmetni Nacrt Zakona dostavljeni su i Obrazac broj 1 -- Prethodna procjena učinaka propisa i Obrazac broj 2 -- Izvještaj o sveobuhvatnoj procjeni uticaja propisa.

U pogledu dostavljcnog Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, Ured za zakonodavstvo ukazuje slijedeće:

- oznaku „Nacrt“ u donjem lijevom uglu, izdvojiti i situirati u gornji desni ugao,
- u nazivu, riječi: „izmjenama i dopunama“ zamijeniti riječju „dopuni“, a u skladu sa članom 48. stav (1) tačka a) Jedinствениh pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, br. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17),
- u članu 1., riječi: „u članku 21. a dodaju se novi stavci (5) i (6)“ zamijeniti riječima: „u članku 21a. iza stavka (4) dodaju se novi st. (5) i (6)“, a zatim u predloženom stavu (5) riječ „stavaka“ zamijeniti sa „st.“,
- oznaku datiranja napisati na slijedeći način:

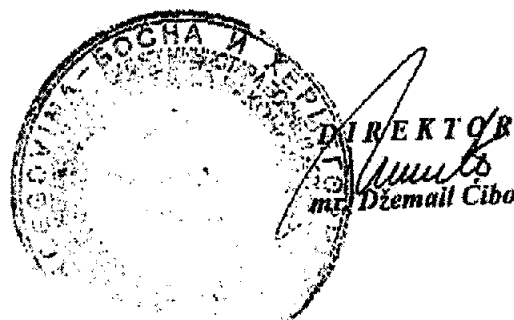
„Broj _____
_____ 2018. godine
Sarajevo“.

Takođe, Ured za zakonodavstvo ukazuje na potrebu, da se shodno Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 5/17), prilikom upućivanja prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, materijal kompletira sa izjavom pripremljenom u skladu sa odredbama člana 22. citiranih pravila.

Na kraju, Ured za zakonodavstvo ukazuje, da je uz predmetni Nacrt Zakona, potrebno dostaviti pregled odredbe osnovnog teksta Zakona koji se dopunjuje, te pribaviti mišljenje Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Direkcije za evropske integracije, i tako kompletiran materijal uputiti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u dalju proceduru, a prilikom upućivanja prijedloga Zakona u dalju proceduru Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, potrebno je priložiti i odredbe člana koji se dopunjuje te verziju prečišćenog teksta Zakona, i mišljenje Agencije za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine, odnosno mišljenja institucija i organizacija koje su konsultovane tokom izrade Nacrta zakona.

Dostaviti:

- Naslovu,
- a/a.

04/16
15.10.2018
04/16 J
17.10.18. gml
Z. Mihalic

Broj: 01-02-2-2756-2/18
Datum: 01.10.2018. godine

15.10.2018
04-02-2-521-20/18

BOSNA I HERCEGOVINA
UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
Sektor za poreze
n/r gđin Mašinović Muharem, pomoćnik direktora

PREDMET: Mišljenje na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, dostavlja se

VEZA: Vaši akti broj 04-02-2-521-16/18 od 26.09.2018. godine

Poštovani,

Na osnovu člana 31. stav (1) tačka c) Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine daje mišljenje u pogledu usklađenosti sa propisima o ostvarivanju građanskih prava i sloboda i temeljnih sloboda međunarodnog humanitarnog prava.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine je razmotrilo **Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini**, Na osnovu obaveze iz člana 24. stav (2) Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16) da svi zakoni i opšti propisi budu usaglašeni s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu, te u skladu sa članom 26. stav (1) tačka f) Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 32/10) prema kome Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, u postupku pripreme nacrt i prijedloga zakona, podzakonskih i drugih normativnih akata, strategija, planova i programa, a prije dostavljanja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, daje mišljenje o usaglašenosti navedenih akata sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH i međunarodnim standardima o ravnopravnosti spolova, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Nakon izvršenog uvida u sadržaj dostavljenog Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, utvrdili smo da se isti tiče uvođenja moratorija na dalje povećanje specifične akcize na cigarete.

S obzirom da smo ustanovili da isti nije u suprotnosti sa domaćim i međunarodnim pravnim aktima koji su u našem predmetu praćenja, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH daje **pozitivno mišljenje** na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

MINISTRICA
Semira Borovac

Dostaviti: naslovu i a/a Način otpreme: obična pošta

Sarajevo, Trg Bosne i Hercegovine br. 1
Сарајево, Трг Босне и Херцеговине бр. 1
Tel/fax 033/202-600

OBRAZAC broj 1 – PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA

Radna grupa za izmjenu Zakona o akcizama uspostavljena Odlukom Upravnog odbora UINO

Broj: 04-02-2-521-8/18

Banja Luka, 26.09, 2018. godine

PRETHODNA PROCJENA UTICAJA PROPISA	
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA	UPRAVA ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
VRSTA PROPISA	Zakon
NAZIV PROPISA	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH
1. Navedite pravni osnov za donošenje propisa član IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine	
2. Da li je prednacrt, nacrt ili prijedlog propisa u skladu sa strateškim dokumentima, politikama i prioritetima Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, i ako da, navedite s kojim?	
NE	
3. U skladu sa članom 9. Aneksa I ukratko opišite stanje i problem koji se namjerava riješiti.	
<p>Trenutno stanje ukazuje na negativne implikacije primjene postojeće politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u periodu od 2009 godine do 2018. godine a koji se ogledaju u uočenom trendu smanjenja naplate prihoda od akciza i uporedni konstantan rast crnog tržišta duhanskih preradevina. Naime zadržavanje dosadašnjeg tempa harmonizacije pokazalo se kontraproduktivno, jer donosi dalje jačanje crnog tržišta, eroziju naplaćenih prihoda i ugrožavanje poslovanja i opstanka duhanske industrije. U uvjetima pada ekonomije, zaposlenosti i dohotka ubrzani tempo povećanja akciza na cigarete i snažan rast maloprodajnih cijena cigareta su doveli do erozije tržišta cigareta, jačanja crnog tržišta i gubitka prihoda od akciza i PDV-a. U takvoj situaciji kompanije iz duhanske industrije se iz godine u godinu bore za sve manji obim regularnog tržišta cigareta, sažimajući poslovanje i trpeći značajne gubitke, pogotovo u domaćoj duhanskoj industriji. S druge strane, sprovedene ankete ne ukazuju da je snažan rast poreza djelovao destimulativno na broj pušača i intenzitet potrošnje cigareta u BiH. Imajući to u vidu, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i stagnacije dohotka postoji stalna prijetnja rasta migracije potrošača sa niskim dohocima na crno tržište cigareta i duhana.</p> <p>Ovim Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH se nastoji riješiti predhodno navedeni uočeni problemi.</p> <p>Stanje i problem koji se namjerava riješiti detaljnije je obradjen u Analizi implikacija politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u razdoblju 2009-2018 čiji je autor dr.sci. Dinka Antić. Predmetna Analiza se fokusirala na implikacije koje je politika oporezivanja duhanskih preradevina proizvela na tržište, naplatu prihoda, poslovanje duhanske industrije i proces harmonizacije sa standardima EU.</p>	
4. Ukoliko imate saznanja da je isti problem postojao u zemljama Evropske unije, odnosno susjednim zemljama ukratko navedite na koji način je riješen. Navedite najmanje dvije zemlje Evropske unije i dvije susjedne zemlje.	
<p>Problem postoji u svim državama, te i u državama članicama EU. Naime u izvještaju revizorske kuće za KPMG (prisutna je u 155 zemalja), koje je obuhvatilo 28 zemalja EU te Švicarsku i Norvešku, tvrdi se da je čak 53 milijarde cigareta odnosno svaka deseta konzumirana na tržištu Unije u 2015. bila krivotvorena, krijumčarena ili pak legalno proizvedena u jednoj državi s namjerom ilegalnog izvoza u druge zemlje gdje se prodaje i distribuira bez dozvole i plaćanja poreza. Glavnina krijumčarenih i krivotvorenih cigareta, dolazi na tržišta pet država – Francuske, Poljske, Velike Britanije, Njemačke i Italije, od kojih jedan dio svakako prođe i kroz susjedne zemlje Crnu Goru i Hrvatsku. Sumirajući podatke o krijumčarenju duhanskih preradevina na granici Bosne i Hercegovine sa susjednim državama možemo zaključiti da predmetna roba u Bosnu i Hercegovinu dolazi pretežno sa područja Crne Gore i Srbije, ali i iz Makedonije i Kosova. Dio završava na crnom tržištu u BiH, a dio se nastavlja krijumčariti prema Hrvatskoj i zemljama EU. Najčešće rute koje se koriste za transport krijumčarene robe su iz pravca Trebinja i Bileće prema Mostaru, iz pravca Foče i Višegrada prema Sarajevu. Za krijumčarenje duhanskih preradevina iz BiH prema Hrvatskoj najčešće se koriste rute iz Hercegovine prema Hrvatskoj, kao i ruta koja vodi preko područja Velike Kladuše.</p> <p>Problem nije riješen jer je i dalje prisutan. Sve zemlje preduzimaju niz aktivnosti na rješavanju ovog problema.</p>	

5. Utvrdite opći cilj u skladu sa članom 10. Aneksa I.

Opštim ciljem propisa, nastoji se osigurati rast prihoda od akciza ili barem osigurati stabilan nivo naplate prihoda. Za očekivati je da će uz značajniji rast dohotka i ekonomije, doći i do podsticanja obrnute migracije, sa neregularnog na regularno tržište cigareta.

Primjena moratorija na povećanje specifične akcize u razdoblju od 3 godine, pogoduje svim stakeholder-ima: državi, duhanskoj industriji, potrošačima i zaposlenima u domaćoj duhanskoj industriji, a fiskalnim vlastima u BiH daje dovoljno vremena da prateći redefiniranje akcizne politike u EU pripremi novu politiku oporezivanja duhanskih preradevina.

6. Navedite u nekoliko tačaka ključna pitanja/mjere koje će biti obuhvaćene propisom ili provedene putem nenormativnih aktivnosti i mjera.

S ciljem prevazilaženja uzroka problema (iz tačke 3. ovog obrasca) pored normativnog rješenja potrebno je sprovesti snažne operativne mjere i kreirati dodatne pravne mehanizme na suzbijanju crnog tržišta duhanskih preradevina, a s druge strane, redefinirati tempo i sadržinu harmonizacije stopa akciza na cigarete sa standardima EU.

Pored navedenog suzbijanje ilegalne proizvodnje treba vršiti i kroz česte provjere ili kontrole obveznika koji se bave otkupom i preradom sirovog duhana. Kontrolu je potrebno sprovoditi periodično, sa ciljem da se pravovremeno identifikuju obveznici za koje postoji mogućnost da se bave ilegalnom prodajom duhana i duhanskih preradevina.

Da bi se kontrole i provjere od strane službenih lica UIO što efikasnije provodile potrebna je i bolja razmjena podataka i saradnja sa drugim agencijama za provođenje zakona. Da bi se efikasnije suzbio rizik od krijumčarenja duhanskih preradevina na carinsko područje BiH potrebno je u suradnji sa drugim agencijama za sprovođenje zakona, naročito sa Graničnom policijom BiH, vršiti zajedničke akcije u područjima koja su od ranije poznata kao mjesta ili rute za krijumčarenje.

Poseban značaj je potrebno usmjeriti na motiviranost proizvođača u cilju predaje cjelokupno proizvedene količine duhana u listu, kroz način isplate stimulacije, kroz pojačane kontrole predaje proizvedenih količina, kao i na opsežnije kontrole od strane svih nadležnih kontrolnih organa kod otkupljivača i od njega dalje izvršenih prometa.

Neophodno je sprovođenje snažnih operativnih mjera i kreiranje dodatnih pravnih mehanizama na suzbijanju crnog tržišta duhanskih preradevina, a s druge strane, redefinirati tempo i sadržinu harmonizacije stopa akciza na cigarete sa standardima EU. Također se ukazuje da je neophodno preuzeti pozitivna iskustava, praksu i propise iz EU i susjednih zemalja, i u hitnoj proceduri izmijeniti zakonske propise vezano za ovu oblast;

7. Ukratko opišite postupak i rezultate prethodnih konsultacija u skladu sa članom 6. stav (5) i po potrebi članom 20. Aneksa I.

Javni poziv za konsultacije o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH objavili na službenoj web stranici Uprave za indirektno oporezivanje: www.uino.gov.ba i web aplikaciji (portalu) eKonsultacije.

Pored navedenog Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Ministarstvu trgovine i turizma, Ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvu trgovine, Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH, i Direkciji za finansije Brčko Distrikta BiH dostavljena su i pisana obavještenje o procesu javnih konsultacija, kojim su pozvani za učešće u konsultacijama.

Na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH dostavljeno je četiri mišljenja (prijedloga sa komentarima) i to putem službene pošte, dok putem e-mail i web aplikacije eKonsultacije nije zaprimljen niti jedan prijedlog.

Tekst primljenih prijedloga i komentara na određene odredbe Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH naveden je u Izvještaju o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću. U pomenutom Izvještaju takođe su obrazloženi i razlozi zbog kojih primljeni prijedlozi i komentari nisu mogli biti prihvaćeni.

8. Procjena uticaja ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca u fiskalnom, ekonomskom, socijalnom i okolišnom smislu: (DA – značajan ili vrlo značajan uticaj ili NE – vjerovatno mali uticaj)

a) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan uticaj na budžet Bosne i Hercegovine, budžete entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave?

DA

Razlozi za donošenje predloženog zakona su fiskalnog karaktera, u smislu stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske preradevine.

b) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan ekonomski uticaj iz člana 13. Aneksa I?	DA	
Razlozi za donošenje predloženog zakona su ekonomskog karaktera, u smislu stabilizacije tržišta cigareta u BiH i sprječavanja daljeg podriivanja ekonomskog prostora u BiH.		
c) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan socijalni uticaj iz člana 14. Aneksa I?	DA	
Zdravstvene statistike ne pokazuju da je agresivno oporezivanje duhanskih prerađevina dovelo do smanjenja pušenja, već, naprotiv, konzumenti zbog visokih cijena cigareta pribjegavaju korištenju jeftinog rezanog duhana upitnog porijekla i lošeg kvaliteta.		
d) Da li jedno ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca može ili ne može imati značajan ili vrlo značajan okolišni uticaj iz člana 15. ovog Aneksa I?		NE
e) Da li će jedno ili više ključnih pitanja/mjera zahtijevati provođenje administrativnih postupaka vezano za interesne strane i sa kojim ciljem i hoće li navedena rješenja dodatno povećati administrativne prepreke za poslovanje? Neće doći do povećanja administrativnih prepreke za poslovanje privrednih subjekata kako propis ne zahtijeva pribavljanje posebnih dozvola, rješenja, saglasnosti, povećanje ili uvođenje nove administrativne naknade, izmjene upravnog postupka i sl .		NE
f) Da li će za realizaciju jednog ili više ključnih pitanja/mjera iz tačke 6. ovog obrasca biti potrebno osnivanje novih ili reorganizovanje postojećih organa Bosne i Hercegovine ili će biti potrebna saradnja više organa uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave? Potrebna je bolja razmjena podataka i saradnja UIO i ostalih državnih organa uprave Bosne i Hercegovine, entiteta, kantona, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i jedinica lokalne samouprave a posebno sa drugim agencijama za provođenje zakona Naime da bi se efikasnije suzbio rizik od krijumčarenja duhanskih prerađevina na carinsko područje BiH potrebno je da UIO u suradnji sa drugim agencijama za sprovođenje zakona, naročito sa Graničnom policijom BiH, vršiti zajedničke akcije u područjima koja su od ranije poznata kao mjesta ili rute za krijumčarenje, kao i druge operativnih mjere UIO i ostalih državnih i entitetskih institucija na suzbijanju šverca, krijumčarenja i nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta	DA	
Na osnovu prethodne procjene uticaja propisa utvrđeno je da POSTOJI potreba provođenja postupka sveobuhvatne procjene uticaja propisa.		

POTPIS RUKOVODIOČA INSTITUCIJE BiH

OBRAZAC broj 2b O PROCJENI EKONOMSKIH UTICAJA**Obrazac 2b**

Nosilac normativnog posla

UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav	Ne	Poslovnik	Ne	Pravilnik	Ne
	Sporazum	Ne	Odluka	Ne	Drugi opći pravni akt	Ne
	Zakon	Da	Uputstvo	Ne		
Naziv propisa	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH					

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite razloge i/ili obrznu na pitanje? (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj prethodno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procenu (ako ne postoje, označite - 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvantitativne i/ili kvalitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - značajni efekti obima i prirodi ovog efekta
Uticaj propisa na pojedinu privrednu oblast ili sektor	Da li će propis imati uticaj na povećanje ili smanjenje zaposlenih u privrednim subjektima, posebno malim i srednjim preduzećima?	Ne					Propis neće imati uticaja na povećanje ili smanjenje zaposlenih u privrednim subjektima, posebno malim i srednjim preduzećima.
	Da li će propis imati uticaj u pogledu zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagodavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova?	Ne					Propis neće imati uticaja na povećanje zahtjeva za investicije, dodatnih troškova prilagodavanja, poštivanja propisa ili transakcijskih poslovnih troškova
	Da li će propis imati uticaj na operativne troškove i poslovanje privrednih subjekata?	Ne					Propis neće imati uticaja na operativne troškove i poslovanje privrednih subjekata
	Da li će propis imati uticaj u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za privredne subjekte?	Ne					Propis neće imati uticaja u pogledu nametanja novih administrativnih zahtjeva i/ili novih administrativnih troškova za privredne subjekte
Da li će se propisom uvesti strožija pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će direktno uzrokovati zatvaranje određenih poslovnih subjekata?	Ne					Propis neće imati uticaja u vezi sa uvođenjem strožijih pravila u vođenju određenih vrsta poslova? Da li će direktno uzrokovati	

								zaviranje određenih poslovnih subjekata
	Da li će propis imati uticaj na stvaranje novih javnih ovlašćenja?	Ne						Propis neće imati učinka na stvaranje novih javnih ovlašćenja.
	Da li će propis imati uticaj na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina)?	Ne						Propis neće imati učinka na imovinska prava (npr. zemljište, pokretna imovina, materijalna i nematerijalna imovina).
	Da li će imati uticaj na pristup finansiranju (npr. na pristup privrednih subjekata kreditima, posebno malih i srednjih preduzeća i sl.)?	Ne						Propis neće imati učinka na pristup finansiranju (npr. na pristup privrednih subjekata kreditima, posebno malih i srednjih preduzeća i sl.)

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/a rješenje/a i koliki je uticaj isog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Znakajni (2) i Vrlo znakajni (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li će propis imati uticaj na konkurentnost privrede i priliv investicija?	Da		pozitivan			Propis će imati učinaka na konkurentnost privrede i eventualni priliv investicija.
	Da li propis stimulise protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)?	Ne					Propis neće imati učinka na stimulaciju i protok investicija (uključujući preraspodjelu ekonomskih investicija)
	Da li će propis imati uticaj na privredni rast?	Da			pozitivan		Propis će imati učinaka na privredni rast
	Da li će propis imati uticaj na održivost okoliša?	Ne					Propis neće imati učinka na održivost okoliša
	Da li će propis doprinijeti postizanju ciljeva društvenog razvoja?	Da		pozitivan			Propis će imati učinka na postizanju ciljeva društvenog razvoja
	Da li će propis imati regionalni uticaj u smislu stvaranja ili zatvaranja radnih mjesta i uticaj na posebne sektore?	Ne					Propis neće imati učinka na regionalni uticaj u smislu stvaranja ili zatvaranja

								radnih mjesta i uticaj na posebne sektore
Da li će propis imati uticaj na makroekonomsko okruženje?	Da		pozitivan					Propis će imati učinka na makroekonomsko okruženje
Da li će propis imati uticaj na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcionisanje tržišta?	Da		pozitivan					Propis će imati učinka na tržišnu konkurentnost i pravilno funkcionisanje tržišta
Da li propis stimulise ili negativno utiče na istraživanje i razvoj?	Ne							Propis neće imati učinka na istraživanje i razvoj
Da li propis utiče na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda?	Ne							Propis neće imati učinka na uvođenje i primjenu novih proizvodnih metoda, tehnologija ili proizvoda
Da li propis utiče na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava)?	Ne							Propis neće imati učinka na intelektualna imovinska vlasništva (patenti, trademarks, copyrights, ostala know-how prava

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljniju rješenja i košta je utical istog/istih s obratom na pitanje? (1) Zaštita (2) i Vite zaštita (3)	Da li je utical predsto podstava (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podatka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dodatne podatke i pokazatelje (kvalitativne ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaštićena o oblast i primodi ovog uticaja
Uticaj propisa na privredu u cjelini	Da li se propisom promovije ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje?	Ne					Propis neće imati učinka na promovisanje ili ograničava akademsko ili industrijsko istraživanje
	Da li će propis uticati na potrošačke cijene?	Da		pozitivan			Propis će imati učinka na povoljnije cijene kvalitetnijih duhanskih preradjevina
	Da li propis utiče na kvalitet i raspoloživost dobara/usluga i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača?	Da		pozitivan			Propis će imati učinka na kvalitet i raspoloživost duhanskih preradevina i mogućnost njihovog izbora od strane potrošača
	Da li propis utiče na informisanost i zaštitu potrošača?	Da		pozitivan			Propis će imati učinka na na informisanost i zaštitu potrošača

Da li će propis imati značajnih uticaja na finansijsku poziciju pojedinaca/domaćinstava, kako u kratkoročnom, tako i u dugoročnom periodu?

Ne

Propis neće imati učinka na

Da li propis ima uticaj na ekonomsku zaštitu porodice i djece?

NE

Propis neće imati učinka na ekonomsku zaštitu porodice i djece

Navedite i druge ekonomske uticaje koje smatrate značajnim

Izjava o nepostojanju značajnih ekonomskih uticaja

(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu ekonomskih uticaja utvrdi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih ekonomskih uticaja, u nastavku daje takvu izjavu, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)

Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Mjesto i datum

BANJA LUKA, 26.09.2008.

Pečat

Potpis rukovodioca nosioca normativnog posla

Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

Mjesto i datum

Pečat

Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

OBRAZAC broj 2d O PROCJENI OKOLIŠNIH UTICAJA

Obrazac 2d

Nosioc normalnog posla

UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE

Osnovni podaci o propisu

Vrsta propisa	Ustav	Ne	Poslovnik	Ne	Pravilnik	Ne
	Sporazum	Ne	Odluka	Ne	Drugi opći pravni akt	Ne
Zakon	Da	Upustvo	Ne			

Naziv propisa

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnije/rješenja i koliki je uticaj istog/svih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je uticaj predstavlja pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativni/ ili kvantitativni)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi ovog uticaja
		Klima	Da li propis doprinosi stabilizaciji koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi do nivoa koji bi spriječio opasne antropogene uticaje na klimatski sistem? Da li propis utiče na emisiju supstanci koje utiču na ozon (CFC, HCFC, i sl.) i na stakleničke plinove (karbon-dioksid, metan i sl.) u atmosferu?	Ne Ne			

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovećavajuća rizikovanja i koji je uticaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatno mali (1), Značajni (2) i Vrio značajni (3)	Da li je uticaj prednje pozitivnan (+) ili negativan (-)?	Člavi izgovori podataka za postojbe, ozračje - (0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta suva podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obilju i prirodni izvori uticaja
Kvalitet zraka	Da li propis ima uticaja na emisiju štetnih zagađivača zraka (acidifirajućih, eutrofirajućih i/ili fotohemijskih) koji mogu uticati na zdravlje ljudi, oštetiti usjeve ili zgrade ili dovesti do negativnih uticaja na okolinu (zagađeno zemljište ili rijeke i sl.)?	Ne					
	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje potražnje za prijevozom (putničkim ili teretnim)?	Ne					
	Da li propis utiče na povećanje ili smanjenje emisije plinova od vozila?	Ne					
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet ili količinu svježih ili podzemnih voda?	Ne					
	Da li propis povećava ili smanjuje kvalitet voda u obalnim i morskim predjelima (npr. puštanjem kanalizacije, nafte, teških metala i drugih zagađivača)?	Ne					
Kvalitet vode, mora i vodnih resursa	Da li propis doprinosi smanjenju onečišćenja ili opterećenja u riječnom, morskom i obalnom okolišu radi osiguranja od negativnih uticaja ili rizika za ljudsko zdravlje i/ili zdravlje ekoloških sistema i/ili korišćenje rijeke, mora i obale?	Ne					
	Da li propis utiče na resurse pitke vode?	Ne					
	Da li propis doprinosi očuvanju, unapređenju i ponovnom uspostavljanju ravnoteže između ljudskih aktivnosti i prirodnih resursa u rijekama, moru i na obalama?	Ne					

Oblast	Planje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navestite najpovoljnija rješenja i brojite ih uticaj izgrađenih s obzirom na pitanje? Vjerovano nati (1), Znakajni (2), i Vrlo znakajni (3)	Da li je uticaj preduzno pozitivna (+) ili negativna (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu (skraćeno, označite 0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o obimu i prirodi svog uticaja
Kvalitet zemljišta i resursa	Da li propis utiče na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta?	Ne					Propis neće imati učinka na acidifikaciju, zagađenje ili slanost zemljišta i stopu erozije zemljišta
	Da li propis utiče na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)?	Ne					Propis neće imati učinka na gubitak raspoloživog zemljišta (npr. izgradnjom objekata) ili povećava količinu upotrebljivog zemljišta (npr. dekontaminacijom zemljišta)
	Da li propis utiče na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerisati?	Ne					Propis neće imati učinka na korištenje obnovljivih izvora (svježe vode, ribe) brže nego što se oni mogu regenerisati
Obnovljivi ili neobnovljivi izvori energije	Da li propis smanjuje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)?	Ne					Propis neće imati učinka na smanjenje ili povećava korištenje neobnovljivih izvora (podzemne vode, minerali i sl.)
	Da li propis povećava ili smanjuje utrošak energije i proizvodnju toplote?	Ne					Propis neće imati učinka na

							<p>povećanje ili smanjenje utroška energije i proizvodnju toplote</p>
	<p>Da li propis utiče na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu?</p>	Ne					<p>Propis neće imati učinka na smanjenje broja vrsta u biljnom i životinjskom svijetu</p>
	<p>Da li propis utiče na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima?</p>	Ne					<p>Propis neće imati učinka na zaštićene ili ugrožene vrste ili na njihova staništa u ekološki osjetljivim područjima</p>
<p>Bioproizvodnost (zaštitna biljnost i životinjskog svijeta) i pejzažna raznolikost</p>	<p>Da li propis dijeli prirodna staništa na mala područja ili utiče na migracione puteve, ekološke koridore ili meduzone?</p>	Ne					<p>Propis neće imati učinka nadijeljene prirodni staništa na mala područja i ne utiče na migracione puteve, ekološke koridore ili meduzon</p>
	<p>Da li propis utiče na promjenu izgleda prirodnog staništa?</p>	Ne					<p>Propis neće imati učinka na promjenu izgleda prirodnog staništa</p>
	<p>Da li propis utiče na to da se prvi put počnu upotrebljavati staništa koja prethodno nisu bila u upotrebi?</p>	Ne					<p>Propis neće imati učinka na to da se prvi put počnu upotrebljavati staništa koja prethodno nisu bila u upotrebi</p>

Oblast	Pitanje	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija rješenja i koji je utjecaj istog/istih s obzirom na pitanje? Vjerovatan mali (1), Značajni (2) i Vrlo značajni (3)	Da li je utjecaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Čimbeni izvori podataka za procjenu (ako ne postoje, označite -0)	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o oblasti i prirodi ovog uticaja
Uпотреба zemljišta	Da li propis dovodi do promjena u načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)?	Ne					Propis neće imati učinka na načinu korištenja zemljišta (na primjer, u promjeni podjele između ruralnog i urbanog zemljišta ili promjene u vrsti poljoprivrednog zemljišta)
Upravljanje otpadom	Da li propis utiče na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili reciklira?	Ne					Propis neće imati učinka na stvaranje otpada (čvrstog, urbanog, poljoprivrednog, industrijskog, rudarskog, radioaktivnog ili toksičnog) ili kako se otpad tretira, otklanja ili

		Ne						reciklira
Omjer ili vjerovatnoća rizika za okolinu	Da li propis utiče na vjerovatnoću nastanka ili na sprečavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija?	Ne						Propis neće imati učinka na vjerovatnoću nastanka ili na sprečavanje slučajeva požara, eksplozija, kvarova, nesreća ili slučajnih emisija
	Da li propis utiče na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modifikovanih organizama?	Ne						Propis neće imati učinka na rizik na rizik neovlaštene ili nenamjerne diseminacije stranih ili genetički modifikovanih organizama
	Da li propis povećava ili smanjuje vjerovatnoću nastanka prirodnih katastrofa?	Ne						Propis neće imati učinka na

Oblast	Prasjae	Da li je pitanje relevantno? Da (1) / Ne (0)	Ukoliko da, navedite najpovoljnija rješenja i koliko je uticaj ispod/iznad a obratna na pitanje? Vjerovatno mali (1), Znakajiti (2) i Vrlo znakajiti (3)	Da li je uticaj pretežno pozitivan (+) ili negativan (-)?	Glavni izvori podataka za procjenu faze uticaja - označite (0):	Navedite dostupne podatke i pokazatelje (kvalitativne i/ili kvantitativne)	Šta nam podaci govore? Koji je odgovor na pitanje - zaključak o oblasti i prioriteti ovog uticaja
Uticaj aktivnosti privrednih subjekata na okolinu	Da li propis utiče na input prirodnih resursa po količini izlaznog proizvoda? Da li će uticati na to da proizvodnja zahtijeva više ili manje utroška energije?	Ne					Propis neće imati učinka na
	Da li propis utiče na pojeftinjenje ili poskupljenje ekološki povoljnih ili nepovoljnih proizvoda ili usluga kroz promjene u propisima koji se tiču poreza, certifikacije, proizvodnje, dizajna, nabavke i sl.?	Ne					Propis neće imati učinka na
	Da li će primjenom propisa preduzeća postati veći ili manji zagađivači promjenom načina na koji će funkcionisati? Da li propis ima uticaj na zdravlje životinja i biljaka?	Ne					Propis neće imati učinka na
Zdravlje životinja i biljaka i sigurnost hrane	Da li propis utiče na dobrobit životinja (npr. humani tretman životinja)?	Ne					Propis neće imati učinka na
	Da li propis ima uticaj na sigurnost hrane (ljudi i životinja)?	Ne					Propis neće imati učinka na
Drugi okolišni uticaji	Navedite i druge okolišne uticaje koje smatrate značajnim	Ne					Propis neće imati učinka na

Izjava o nepostojanju značajnih ekoloških uticaja

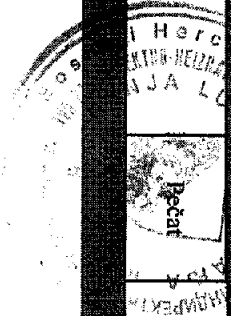
(Ukoliko nosilac normativnog posla kroz provedenu sveobuhvatnu procjenu okolinskih uticaja uvidi da odabrano najpovoljnije rješenje nema značajnih okolinskih uticaja, u nastavku daje tekstu izjave, koju potpisuje rukovodilac institucije BiH, te svojim potpisom jamči vjerodostojnost date izjave. Izjava se ovjerava pečatom, uz naznaku mjesta i datuma ovjeravanja)

Pečat i potpis odgovornog lica institucije BiH

Mjesto i datum

BANJA LUKA, 26.09.2018.

Misljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

Pečat

Potpis rukovodioca mjesta normativnog posla

Mjesto i datum	Pečat	Potpis ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
----------------	-------	--

OBRAZAC broj 2 – IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA

Radna grupa za izmjenu Zakona o akcizama uspostavljena Odlukom Upravnog odbora UIO

Broj: 04-02-2-521-9/18Banja Luka, 26.09., 2018. godine

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ PROCJENI UTICAJA PROPISA	
NOSILAC NORMATIVNOG POSLA	UPRAVA ZA INDIRECTNO OPOREZIVANJE
VRSTA PROPISA	Zakon
NAZIV PROPISA	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH
1. PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE PROPISA	
Član IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine	
2. ANALIZA STANJA I UTVRĐIVANJE PROBLEMA	
<p>Analiza stanja je fokusirana na implikacije koje je politika oporezivanja duhanskih preradevina proizvela na tržište, naplatu prihoda, poslovanje duhanske industrije i proces harmonizacije sa standardima EU. Osnovni pravni okvir tekuće politike oporezivanja duhanskih preradevina predstavlja Zakon o akcizama u BiH - („Službeni glasnik BiH“ br. 49/09. u daljem tekstu: „Zakon“), u primjeni od 1.7.2009. U sferi oporezivanja duhanskih preradevina izvršene su izmjene Zakona 1.8.2014 („Službeni glasnik BiH“ br. 49/14). U periodu 2005-2009. godine reforma sistema indirektnog oporezivanja uključila je i prenos nadležnosti za akciznu politiku sa nivoa entiteta na nivo BiH. Ipak, specifičnim načinom odlučivanja u okviru Upravnog odbora UIO, entiteti su, preko prava veta ministra finansija, zadržali kontrolu nad akciznom politikom (Ibid). U odnosu na harmoniziranu entitesku politiku akciza jedinstveni Zakon o akcizama u BiH, koji je stupio na snagu 1.1.2005., donio je povećanje stope akcize sa 35% na 49% maloprodajne cijene bez poreza na promet na sve duhanske preradevine. Značajno povećanje stope akcize, uz ostale pozitivne efekte jedinstvenog ubiranja indirektnih poreza na efikasnost naplate, dovelo je do enormnog rasta prihoda od akciza na duhanske preradevine od 47%. Očekivalo se da će uvođenje PDV-a donijeti smanjenje maloprodajnih cijena duhanskih preradevina zbog činjenice da je stopa PDV-a od 17% niža od stope poreza na promet, ali to se nije desilo. U 2006.g. prihodi od akciza su povećani za 12,6% u odnosu na 2005.godinu, dok je u 2007. i 2008. ostvarena stopa rasta od 8,8%, odnosno 4,5%. U periodu 2009-2014. godine primjena novog Zakona o akcizama počela je 1.7.2009. godine. Zakon u segmentu oporezivanja cigareta unosi elemente strukture stopa iz EU. Složena stopa oporezivanja cigareta u BiH podrazumijeva primjenu ad valorem akcize u visini od 42% maloprodajne cijene cigareta i specifične akcize po paklici cigareta. Iako se, na prvi pogled, može zaključiti da je došlo do nominalnog smanjenja stope akcize, de facto nema promjene stope, već se radi o drugačijem obračunu akcize koji u konačnici daje isto akcizno opterećenje. Osnovica za obračun akcize do 1.7.2009. je bila maloprodajna cijena bez PDV-a, a od 1.7.2009. maloprodajna cijena sa PDV-om. Drugi novi element jeste uvođenje kategorije minimalne akcize na sve cigarete od 2010.g., koja se veže za kategoriju „cjenovno najpopularnijih cigareta“. Ova kategorija se u EU označava akronimom MPPC - Most Popular Price Category. , kao referentnog brenda za primjenu minimalne stope akcize. Uvođenje minimalne akcize trebalo je onemogućiti pojavu dampaing kod cigareta nižih cjenovnih skupina. Vezivanje minimalne akcize za najpopularniju cjenovnu kategoriju podrazumijeva ubiranje zagantiranih prihoda od akciza na sve brendove cigareta čija je maloprodajna cijena niža od najpopularnijih brendova.</p> <p>Treći element harmonizacije sa standardima EU je bilo usklađivanje minimalne akcize sa minimalnom akcizom u EU u visini od 64 EUR ili 126 KM/1000 cigareta. Standard je bio na snazi u EU do 31.12.2013. Od 1.1.2014. minimalna akciza na cigarete u EU iznosi 90 EUR. Proces harmonizacije se osigurava kontinuiranim godišnjim povećanjem posebne (specifične) akcize, s tim da povećanje ne smije biti manje od 0,15 KM/paklici.</p> <p>Ostale duhanske preradevine (cigare, cigarilosi, duhan za pušenje) se oporezuju samo ad valorem akcizom u visini od 42% maloprodajne cijene, sa uključenim porezima.</p> <p>2014-2018</p> <p>U periodu 2014-2018. godine, kontinuirano povećanje akcize na cigarete povećavalo je jaz između poreznog opterećenja cigareta u odnosu na porezno opterećenje supstituta - duhana za pušenje, koje je ostalo na istom nivou kao i u 2009.godini. Diferencirana politika oporezivanja dovela je do snažne supstitucije cigareta</p>	

duhanom za pušenje, prvo brendiranim, a potom nebrendiranim sa crnog tržišta. Pad prihoda od akciza na duhanske preradevine u 2013. od 4,1% bio je signal za temeljito redefinirane politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH. Redefinirana politika oporezivanja duhanskih preradevina trebala je eliminirati neusklađenu politiku oporezivanja cigareta koja je dovela do erozije prihoda od akciza i distorzija na tržištu duhana (jačanje crnog tržišta, krijumčarenja, nelegalne proizvodnje cigareta). Ujedno, proces redefiniranja akcizne politike trebao je poslužiti za nastavak procesa usklađivanja standarda oporezivanja duhanskih preradevina sa tekućim standardima EU. S obzirom na razmjere porezne evazije na tržištu duhana, koja se javila u 2011., a kulminirala u 2013., može se reći da je prvi cilj nove akcizne politike ujedno i primarni cilj, a da je drugi cilj poslužio za razvijanje tehničke platforme za implementaciju mjera nove akcizne politike u BiH.

Nova politika oporezivanja duhanskih preradevina primjenjuje se od 1.8.2014., a podrazumijeva sljedeće:

- oporezivanje rezanog duhana specifičnom akcizom;
- vezivanje rasta akciznog opterećenja rezanog duhana sa rastom akciznog opterećenja cigareta;
- utvrđivanje minimalne akcize na cigarete prema prosječnoj ponderiranoj cijeni cigareta i
- nastavak procesa harmonizacije akciznog opterećenja cigareta sa standardima EU.

Novi tehnički standardi u oporezivanju duhanskih preradevina podrazumijevaju:

- usklađivanje opsega oporezivanja sa propisanim opsegom u EU, u smislu vrste duhanskih preradevina i definicija;
- uvođenje prosječne ponderirane cijene cigareta kao referentne cijene za utvrđivanje minimalne akcize umjesto 'najpopularnije cjenovne kategorije cigareta' i
- povećanje minimalnih standarda EU, od kojih je za BiH najvažnija nominalna minimalna akciza na cigarete u visini od 90 EUR/1000 kom cigareta.

Prema odredbama iz čl. 21a. stav(2) Zakona specifična akciza se povećava svake godine minimalno za 0,15 KM/pak dok ukupna akciza sadržana u maloprodajnoj cijeni cigareta sa najnižom cijenom ne dostigne 176,00 KM/1000 kom. Polazište za obračun minimalne akcize jeste prosječna ponderirana maloprodajna cijena (PP MPC) cigareta, koja se izračunava na bazi podataka UIO o izdanim akciznim markicama za cigarete u dugom polugodištu prethodne fiskalne godine i prvom polugodištu tekuće fiskalne godine (čl. 21b. Zakona). Minimalna akciza na cigarete se izračunava kao postotak PP MPC, s tim da je zakonski minimum 60% PP MPC. Akciza na duhan za pušenje utvrđuje se u postotku od minimalne akcize na cigarete izražene za 1000 kom cigareta, s tim da zakonski minimum iznosi 80% minimalne akcize na cigarete (čl. 21d. Zakona).

Ad valorem (proporcionalna) akciza:

- cigarete: 42% maloprodajne cijene (porezi uključeni)
- cigare i cigarilosi: 42% maloprodajne cijene (porezi uključeni).

Ad valorem akciza, koja se obračunavala na duhan za pušenje u visini od 42% maloprodajne cijene (porezi uključeni), ukinuta je 1.8.2014.

Specifična akciza (do 1.8.2014. 'posebna akciza') je odlukama UO UIO svake godine povećavana za zakonski minimum od 0,15 KM/paklaci (ili 7,50 KM za 1000 kom) cigareta. Minimalna akciza zbog strukture tržišta, u kojem su dominirale jeftinije kategorije cigareta, i načina obračuna, koji u obzir uzima set podataka iz dvije fiskalne godine (drugo polugodište prethodne godine i prvo polugodište tekuće godine), a primjenjuje se u narednoj fiskalnoj godini, u suštini nema zaštitni karakter u smislu naplate zagarantiranog nivoa prihoda od akciza. Za razdoblja 2010-2014 minimalna akciza na cigarete se utvrđivala prema najpopularnijoj cjenovnoj kategoriji cigareta.

ANALIZA LEGALNOG TRŽIŠTA DUHANSKIH PRERAĐEVINA

Novi Zakon o akcizama u BiH od 1.7.2009. donio je inicijalno uvođenje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklaci. Povećanje poreza u strukturi maloprodajne cijene (specifična akciza + pripadajući dio PDV) očekivano je donijelo rast maloprodajnih cijena, iako su duhanske kompanije nastojale ublažiti "porezni udar" na cijene prevaljivanjem dodatnog poreza na teret dobiti. Međutim, s obzirom na nisku cijenu prije oporezivanja, nije bilo puno manevarskog prostora za ublažavanje rasta cijena, pogotovo od strane domaće duhanske industrije. Iako je novi Zakon donesen u jeku globalne ekonomske krize tržište cigareta je moglo apsorbirati kontinuirani porast poreza u cijeni (akciza + PDV) sve do 2013. godine. Najveći rast vrijednosti tržišta cigareta zabilježen je 2010. godine (18,2%), da bi 2011. i 2012. došlo do naglog usporavanja (6,4% i 2,4% respektivno). Do 2013. tržište rezanog duhana je bilo zanemarivo, da bi poraslo za čak 350%. Razlog za to je bio prelazak "praga izdržljivosti" potrošača, koji su dalji rast akciznog opterećenja i, posljedično, maloprodajnih cijena cigareta, izbjegli prelaskom na motanje cigareta iz rezanog duhana. Razmjere supstitucije cigareta rezanim duhanom su bile mnogo veće nego što su to

pokazivali podaci o rastu tržišta rezanog duhana, jer je eksplodiralo tržište nelegalnog nebrendiranog duhana iz domaće proizvodnje i krijumčarenja. Više Antić, D., 2014. „Trendovi u naplati prihoda od akciza na duhan: od “buma” prihoda do porezne evazije”. OMA Bilten br. 104/2014. Takva kretanja su obezvrijedila intencije vlasti da se rastućim oporezivanjem cigareta ostvare ciljevi zdravstvene politike. Međutim, kako razlog za tako snažan pad potrošnje nije odustajanje potrošača od pušenja, već prelazak na motane cigarete iz rezanog duhana, uglavnom lošijeg kvaliteta, ciljevi zdravstvene politike u smislu smanjenja pušenja ne samo da nisu ostvareni, nego su bili u potpunosti derogirani.

Bilo je normalno za očekivati da će proces harmonizacije akciza sa minimalnim standardima EU donijeti pad potrošnje cigareta. Međutim, jaz između poreznog opterećenja cigareta i duhana za pušenje, kao posljedica diferencirane politike oporezivanja duhana i usklađivanja akciza na cigarete sa minimalnim standardima EU, iz godine u godinu se povećavao, stvarajući poticaje za migriranje konzumenata sa industrijski proizvedenih cigareta na korištenje ručno motanih cigareta. Može se pretpostaviti da prilikom rasta maloprodajnih cijena prvi koji odustaju od potrošnje cigareta su potrošači sa najnižim dohocima, dok se u strukturi ostalih potrošača dešavaju strukturne promjene. Potrošači iz srednje dohodovne skupine prelaze na jeftinije cigarete, dok potrošači sa visokim dohocima zbog statusa zadržavaju potrošnju skupih cigareta. Stoga, može se zaključiti da cjenovna elastičnost potrošnje cigareta nije homogena kategorija i da u velikoj mjeri ovisi o strukturi potrošača. U BiH je prisutna polarizacija između domaćih (uglavnom jeftinijih) i uvoznih (uglavnom skupljih) cigareta. Podatak da je potrošnja domaćih cigareta u 2013. pala za čak 28% u odnosu na 2012, a uvoznih 16,8% ukazuju na zaključak da je proces supstitucije cigareta rezanim duhanom u većoj mjeri pogodilo domaću duhansku industriju zbog većeg osipanja potrošača sa nižim dohocima.

U prvim godinama posmatranog razdoblja rast stope akciza je osiguravao rast ukupnih prihoda od akciza bez obzira na pad potrošnje. U početku su zabilježene visoke stope rasta prihoda od akciza, pogotovo u 2010. kada su prihodi zbog niže osnovice porasli za 37,1%. Od 2011. rast usporava, da bi u 2013. bio zabilježen pad od 4,1%.

Osnovni uzrok pojavi gubitaka prihoda od akciza jeste diferencirano oporezivanje cigareta i rezanog duhana na štetu cigareta. U prvim godinama jaz u poreznom opterećenju nije bio toliko značajan da bi potrošači odustali od cigareta i prešli na rezani duhan. Međutim, kako su rasle samo stope akcize na cigarete, ali ne i na rezani duhan, jaz u poreznom opterećenju je postajao sve veći.

Kontinuirano povećanje specifične akcize na cigarete donijelo je snažni rast poreznog opterećenja cigareta, koje je dodatno povećano i zbog povećanja iznosa PDV i ad valorem akcize, budući da povećana specifična akciza povećava iz godine u godinu osnovicu za obračun PDV-a i akcize u kalkulaciji maloprodajnih cijena. Budući da je akcizno opterećenje rezanog duhana bilo nepromijenjeno u cijelom razdoblju jaz između poreznog opterećenja rezanog duhana i cigareta je iz godinu u godinu postajao sve veći. U 2014.g. ukupni porezi sadržani u paklici najjeftinijih cigareta su bili skoro pet puta veći nego u paklici cigareta koje su dobijene motanjem rezanog duhana. Nagovještaji značajnijih promjena na tržištu duhana javili su se odmah po usvajanju izmjena Zakona o akcizama, a prije njihovog stupanja na snagu (01.08.2014). Uvođenje specifične akcize povećalo je akcizno opterećenje kilograma rezanog duhana za 212%, a ukupno porezno opterećenje (akciza + PDV) za 184%. Drastično povećanje akciznog opterećenja rezanog duhana podstaknulo je njegovo gomilanje, kako brendiranog oporezovanog duhana, tako i neoporezovanog nebrendiranog duhana. Nakon stupanja na snagu izmjena Zakona došlo je do velikih pozitivnih promjena u svim segmentima analize. Velika poreska evazija u 2013. je dovela do pada vrijednosti tržišta cigareta od 11,2%. Istodobno, zbog prelaska pušača na brendirani rezani duhan vrijednost legalnog tržišta rezanog duhana je učetrostručena. Da se već radilo o značajnijim iznosima pokazuje i činjenica da je supstitucija cigareta brendiranim rezanim duhanima ublažila efekte smanjenja segmenta cigareta od 11,1%, tako da je pad vrijednosti ukupnog tržišta duhanskih proizvoda iznosio 6,7%. Nova akcizna politika, koja je u primjeni od 1.8.2014., u samo pet mjeseci je donijela preokret.

Prema podacima za 2014. vrijednost tržišta cigareta se povećala za 0,7%, dok je vrijednost tržišta rezanog duhana, zahvaljujući velikim nabavkama pred stupanje na snagu izmjena Zakona, pala 6,8%. Zbog događanja na segmentu rezanog duhana ukupno tržište duhanskih preradevina u 2014. je poraslo za skromnih 0,3% u odnosu na 2013. Pozitivni trendovi, kao refleksija mjera nove akcizne politike, nastavili su se i u 2015. I pored rasta specifične akcize na cigarete i specifične

akcize na rezani duhan ukupno tržište je poraslo za 4,8%, čime je dostignut nivo iz 2011, ali ne i 2012. Analiza strukture tržišta duhanskih preradevina ukazuje da je rast segmenta cigareta iznosio 9,9%, dok je segment rezanog duhana pao za čak 81%, a u nominalnom iznosu na nivo iz 2012. Iako je vrijednost domaćeg tržišta cigareta u 2015. povećana za čak 24,5%, to je još uvijek bilo daleko ispod 2011. i 2012. S druge strane, vrijednost tržišta uvoznih cigareta, iako je rasla po umjerenijoj stopi od 5,3%, premašila je dosadašnji maksimum iz 2012. godine. Rast tržišta duhanskih preradevina može se objasniti kumulativnim djelovanjem tri faktora:

- mjera nove akcizne politike,
- operativnih mjera UIO i ostalih državnih i entitetskih institucija na suzbijanju šverca, krijumčarenja i nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta, te
- rastom agregatne potrošnje u sklopu oporavka BiH nakon globalne ekonomske krize.

Poboljšana je i struktura prodaje, u smislu rasta cijene prije oporezivanja (koja sadrži i dobit/maržu) i dijela koji se odnosi na poreska davanja. Strmoglavi pad udjela cijene prije oporezivanja je zaustavljen u 2015., ali i dalje je ukupan prihod duhanske industrije ispod 50% prihoda iz 2008.g., dok su naplaćeni porezi (PDV i akciza) u odnosu na 2008. udvostručeni. Efekti novih mjera akcizne politike su se iscrpjeli već u 2016. Novo povećanje specifične akcize donosi stagnaciju, a potom i pad vrijednosti legalnog tržišta duhanskih preradevina. Poređenje u odnosu na 2008. godinu, kao posljednje godine pred reformu politike oporezivanja duhanskih preradevina i usklađivanja sa standardima EU, pokazuje da je cijena prije oporezivanja pala na istorijski minimum. U odnosu na 2008.g. duhanske kompanije su de facto izgubile 2/3 prihoda. Vrijednost tržišta duhanskih preradevina u 2016. smanjena za 4,7% u odnosu na 2015. godinu, odnosno 6% u odnosu na 2012. u kojoj je vrijednost tržišta bila na maksimumu. Smanjenje vrijednosti tržišta duhanskih preradevina u uvjetima stagnacije dohotka u BiH ukazuje na ponovno jačanje supstitucije cigareta nelegalnim duhanom i migriranje potrošača na nelegalno tržište cigareta. U 2016. je tržište uvoznih cigareta je smanjeno za 0,8%, dok je domaće tržište smanjeno za čak 15,5%.

Iako je evidentno jačanje crnog tržišta duhanskih preradevina trendovi u 2016. ukazuju i na lagano snaženje regularnog tržišta rezanog duhana. Njegov rast ukazuje i na preokret u poslovnim politikama kompanija. U godinama kada je jačala porezna evazija (2013, 2014) domaća duhanska industrija je napravila zaokret ka većem plasmanu rezanog duhana. Istu politiku su preuzeli i uvoznici koji su u 2016. povećali uvoz rezanog duhana za 119,9%, što je, bez obzira na činjicu da je te godine domaća industrija smanjila plasman rezanog duhana za 4,2%, u konačnici, tržište rezanog duhana u 2016. povećalo za 31% u odnosu na 2015. godinu. Kontinuirano povećanje akciza na cigarete donijelo je brzi rast prosječne ponderirane cijene cigareta. U odnosu na 2008. prosječna ponderirana cijena je povećana za 144%. Najveći skok je zabilježen u 2010. zbog primjene novog Zakona samo u drugom polugodištu 2009. Kasnije dolazi do usporenijeg rasta, na prvom mjestu, zbog visoke osnovice za poređenje. Drugi razlog za takav trend je i obim prevaljivanja dodatnog poreskog tereta na kupca. Obim prevaljivanja dodatnog poreskog tereta na kupca ovisi o elastičnosti potražnje za dobrima. Ukoliko se radi o dobrima sa elastičnom potražnjom prevaljivanje poreskog tereta će proizvesti snažan pad potrošnje dobara. Ukoliko se radi o dobrima sa neelastičnom potražnjom (npr. luksuznim dobrima, lokalnim dobrima, dobrima koja izazivaju ovisnost, poput cigareta, alkohola i sl.) prevaljivanje dodatnog poreskog tereta na prodajne cijene uglavnom ne dovodi do bitnijeg pada potrošnje dobara. Značajan faktor za prevaljivanje poreskog tereta je i stanje konkurencije na tržištu. U uvjetima postojanja monopola na tržištu prevaljivanje poreskog tereta na kupce neće ugroziti potražnju. S druge strane, u uvjetima postojanja značajne konkurencije kompanije mogu da se bolje pozicioniraju na tržištu ili preuzmu tržište konkurenata ukoliko ne prevaljuju dodatne porezne terete na prodajne cijene. Međutim, politiku dampinških cijena u dužem razdoblju mogu voditi samo finansijski snažne kompanije, koje mogu podnijeti umanjenu dobit zbog preuzimanja dijela ili cjelokupnog dodatnog poreskog tereta. Kompanije iz duhanske industrije iskoristile neelastičnu potražnju za cigaretama u 2010. i 2012. godini, kada su u prosjeku povećale maloprodajne cijene cigareta iznad dodatnog akciznog opterećenja (akcize + pripadajući PDV). U 2015. godini prevaljivanje na kupce je bilo u prosjeku identično iznosu dodatnog poreskog tereta.

U ostale četiri godine kompanije su veći dio dodatnog poreskog tereta prevalile na kupce, a manji dio su snosile na račun vlastite dobiti. Može se pretpostaviti da je razlog za ovakvu politiku bila procjena rizika od pada prodaje u slučaju da su prevalili ukupan porezni teret na prodajne cijene. Međutim, može se reći i da su neke kompanije vodile svojevrsnu dampinšku politiku. Budući da se iz godine u godinu tržište duhanskih preradevina smanjuje može se pretpostaviti da je dampinška cjenovna politika u 2011. korištena za bolje pozicioniranje kompanija na tržištu cigareta. Međutim, u razdoblju od 2013. do 2016, kada je došlo do erozije legalnog tržišta cigareta zbog rastuće legalne i nelegalne supstitucije cigareta rezanim duhanom, kompanije su se manjim prevaljivanjem novog poreskog tereta na cijene borile za očuvanje postojećeg udjela u tržištu.

Neznatno povećanje PP MPC iznad dodatnog akciznog opterećenja je zabilježeno i u 2017. Prosječno prevaljivanje u 2017. bilo je za 0,01 KM/paklici više od očekivanog, pri čemu su domaće kompanije snosile u prosjeku čak 0,06

KM/paklaci snosile na vlastiti teret. Za razliku od prethodnih godina cjenovna politika domaćih i uvoznih kompanija pokazuje veliku usklađenost. I domaće kompanije i uvoznici su u prvim mjesecima zadržali cijene ispod nivoa koji bi se mogao očekivati, noseći dio poreza na teret dobiti. Razlika je jedino u dužini razdoblja u kojem su maloprodajne cijene bile ispod očekivanih. Maloprodajne cijene uvoznih brendova povećane su polovinom godine, dok je prosječna ponderirana cijena brendova domaće duhanske industrije dostigla očekivanu cijenu tek u septembru. Dramatične promjene u strukturi prosječne ponderirane cijene cigareta u smislu rasta akciza i PDV, čiji je udio u 2018. veći za 182% u odnosu na 2009., dok je cijena prije oporezivanja veća samo 4,7%. Navedena kretanja ukazuju na zaključak da najveći ponder i dalje imaju brendovi sa nižom maloprodajnom cijenom. Na osnovu istraživanja više od stotinu studija o ponašanju potrošnje cigareta u uvjetima povećanja poreza u posljednjih pedeset godina ekonomisti su zaključili da je u većini država cjenovna elastičnost potrošnje iznosila -0,4. S druge strane, iz analiza Svjetske banke proizilazi da je cjenovna elastičnost potrošnje veća u manje razvijenim zemljama, te da se u slučaju cigareta kreće i do -0,8 (Više: Antić, D., 2015. „Implications of the taxation of tobacco in the European Union in the period 2005-2014“. Financial Theory and Practice, 39(3) 279-304. Institute for Public Finance, Zagreb). Kontinuirani rast maloprodajnih cijena cigareta u BiH od 2009.godine je rezultirao snažnim padom legalne potrošnje cigareta. Potrošnja cigareta se u svrhu analize mjeri količinom i strukturom izdatih akciznih markica. Prve dvije godine od uvođenja posebne akcize pad potrošnje cigareta, mjeren brojem izdatih akciznih markica, smanjivao se po stopi od 4,5% godišnje. Imajući u vidu da je potrošnja cigareta cjenovno neelastična pad potrošnje se kretao u projektiranim okvirima. Međutim, već 2011. dolazi do ozbiljnog pogoršanja trendova, koji su nastavljeni i u 2012.godini, da bi u 2013.godini došlo do dramatičnog pada potrošnje od 20,6%. Mjere nove akcizne politike su za samo pet mjeseci primjene u 2014. stabilizirale pad potrošnje cigareta na 8,3%. Bez obzira na povećanje stope akciza na početku 2015.godine i suprotno teoriji elastičnosti kod oporezivanja i rezultatima istraživanja prakse u državama širom svijeta, porast cijena nije donio pad potrošnje cigareta, već je, naprotiv potražnja bila skoro potpuno neelastična. Nove akcizne mjere su doprinijele stabilizaciji tržišta cigareta, koje se u 2015. zadržalo na nivou 2014.godine. Međutim, nastavak harmonizacije stope akcize sa standardima EU je već 2016. donio snažan pad potrošnje cigareta od 12,3%. U 2017.g., potrošnja cigareta u BiH je pala za 8% u odnosu na 2016.godinu. Veći pad potrošnje je ublažen rastom prekograničnog i tranzitnog prometa cigareta i ostalih roba u ljetnoj sezoni, uzrokovanog nižim cijenama derivate nafte u odnosu na zemlje u okruženju, dok je u ostalim mjesecima, a najviše u četvrtom kvartalu 2017., zabilježen snažan pad potrošnje, čak i preko 25% na mjesečnom nivou.

Supstitucija cigareta rezanim duhanom samo je u manjoj mjeri kompenzirala značajne gubitke na prihodima od akciza na cigarete. Budući da se na ostale duhanske preradevine naplaćivala samo ad valorem akciza u visini od 42% maloprodajne cijene duhana efekti naplate akciza na rezani duhan su bili krajnje skromni. U 2012.g. je naplaćeno 6,2 mil KM akciza, a u 2013.g. 28 mil KM. Iako je nova politika akciza u 2014 u određenoj mjeri stabilizirala tržište cigareta ostvareni rast prihoda od 4,3% u nominalnom iznosu je odgovarao nivou prihoda iz 2012.godine koja je predstavljala historijski maksimum. Pozitivni trendovi u naplati akciza nastavljeni su i u 2015.godini. Ostvaren je rast od 7,1%, a ukupni nivo prihoda od akciza je premašio naplatu iz 2012. za 53,2 mil KM. Međutim, efekti nove akcizne politike na naplatu prihoda iscrpljeni su već u 2016. Pod presijom rasta akciza na cigarete, a u uvjetima sporog rasta ekonomije i agregatne potrošnje, jačanje crnog tržišta rezanog duhana i cigareta imalo je negativne posljedice po prihode od akciza, profitabilnost duhanske industrije i stabilnost tržišta duhanskih preradevina. Navedeni trendovi su rezultirali manje naplaćenim prihodima od akciza u 2016.godini za 3,8 mil KM, dok je nominalni rast prihoda u 2017. od 7,2 mil KM u velikoj mjeri posljedica rasta potrošnje nerezidenata

Analiza strukture naplaćenih prihoda od akciza ukazuje na rastući trend kod naplaćenih akciza na uvezene preradevine, te pad naplaćenih prihoda na domaće duhanske preradevine. Ukoliko se analizira struktura prihoda od akciza (domaće/uvozne kompanije) u 2015. kao prelomnoj godini dolazi se do zaključka da su domaće akcize u 2015. rasle po stopi od 14,7%, a uvozne 4,3% u odnosu na 2014. Međutim, ukoliko se naplata poredi sa 2012. situacija je obrnuta, domaće akcize su rasle samo 0,9%, a uvozne 9,7%. U strukturi gubitaka prihoda od akciza u 2013. od 31,3 mil KM udio domaćih kompanija je iznosio čak 70%, što je bilo nesrazmjerno njihovom udjelu u naplaćenim prihodima koji je iznosio oko 30%. Može se zaključiti da je domaća industrija u većoj mjeri bila pogođena trendovima na tržištu duhanskih preradevina u odnosu na uvoznike. Osim manje efikasnosti poslovanja, koja ne ostavlja puno prostora za manevre sa maloprodajnim cijenama, razlog je i promjena politika domaće industrije, koja je pod pritiskom tekućih trendova težište poslovanja pomjerila sa cigareta, koje donose veću dodanu vrijednost, a time prihode od poreza, na posao sa rezanim duhanom. U suštini, poredeći sa 2012., od 53,2 mil KM dodatnih prihoda naplaćenih u 2015, samo 2,1 mil KM se odnosio na domaće kompanije, a na uvozne sve ostalo.

Za analizu efekata mjera nove akcizne politike značajna je i analiza strukture prihoda od akciza prema vrsti duhanskih preradevina. Prije eskaliranja porezne evazije udio prihoda od akciza na rezani duhan je bio zanemariv, a 2013. iznosio je 3,9%. Mjere akcizne politike su dovele do smanjenja prihoda od akciza na rezani duhan. U 2014.g. udio ovih prihoda u ukupnim

akcizama je bio smanjen na 3,7%, a u 2015. na svega 1%. Rast potrošnje rezanog duhana u posljednje dvije godine je donio rast prihoda od akciza od 1,7%. Međutim, bez obzira na tu činjenicu, nominalno naplaćeni iznos akciza na rezani duhan u 2017. predstavlja 50% iznosa naplaćenog u 2014. godini.

Prihodi od akciza na duhanske preradevine u svim ekonomijama predstavljaju izdašan izvor prihoda budžeta. U BiH prihodi od akciza na duhan su do primjene novog Zakona o akcizama imali udio u ukupnim indirektnim porezima 7-8%. Početak harmonizacije sa standardima EU doveo je i do povećanja značajnosti prihoda od akciza na duhan. Rast prihoda od akciza na duhanske preradevine u prvim godinama harmonizacije sa standardima EU je povećao udio u indirektnih porezima na maksimalnih 15,4% 2015.g., da bi 2017. pao na 14,2%. Udio akciza na duhan ovisi ne samo o naplati akciza, već i o tempu rasta ostalih prihoda, na prvom mjestu PDV-a, koji povećavaju osnovicu za poređenje. Ukoliko se uključe i prihodi od PDV udio prihoda koji se ubiru od potrošača cigareta i duhana u BiH penje se na 18-19% prihoda od indirektnih poreza. Mjereno % BDP, porezno opterećenje duhanskih preradevina je poraslo sa 1,4% BDP, koliko je iznosilo 2008., na maksimalnih 2,8% BDP u 2012. godini. U 2017. opterećenje je iznosilo 2,6% BDP, a zajedno sa PDV-om 3,2% BDP. Imajući u vidu rastući značaj akciza na duhan oscilacije u naplati ove vrste akciza ne samo da determiniraju efekte naplate prihoda od indirektnih poreza od strane UIO i fiskalne bilanse svih nivoa vlasti u BiH, već i sezonsku shemu naplate prihoda od indirektnih poreza i shemu finansiranja budžeta. S obzirom da tržište duhana u BiH u suštini drži tek nekolicina velikih kompanija, koja uplaćuje cca 1 mlrd KM godišnje, može se zaključiti da naplata prihoda od indirektnih poreza i dinamika finansiranja budžeta uveliko ovisi o njihovim poslovnim odlukama. Nemogućnost predviđanja poslovnih poteza kompanija u uvjetima kontinuiranog povećanja poreza na cigarete i duhan unosi visok stepen neizvjesnosti u projekcije prihoda od indirektnih poreza i projekcije budžeta svih nivoa vlasti. Može se izvesti zaključak da je stabilizacija politike oporezivanja od presudnog značaja za stabilnost naplate prihoda od indirektnih poreza

Prema mišljenju UIO proizvodnja i ilegalna prodaja duhanskih preradevina predstavljaju ozbiljan izazov za instituciju koji zahtijeva konstantan nadzor nad uvozom, proizvodnjom i prometom duhanskih preradevina. Poseban problem predstavlja nedostatak podataka o prometovanim količinama, prodavcima i kupcima duhana u listu u BiH, jer se duhan u listu sa jednostavnim tehničkim pomagalima i bez posebnog tehnološkog znanja može preraditi u duhan pripremljen za pušenje na koji se prema Zakonu o akcizama u BiH obračunava akciza.

Pored krijumčarenja duhanskih preradevina u BiH, prisutno je krijumčarenje predmetne robe iz BiH prvenstveno u Hrvatsku, ali i druge zemlje EU. Analizom podataka o otkrivenim slučajevima ilegalne prodaje duhanskih preradevina utvrđeno je da su veoma česti slučajevi da se cigarete koje su krijumčarene na carinsko područje BiH zajedno prodaju sa sitno rezanim duhanom koji nije obilježen akciznim markicama, dok su rijedi slučajevi gdje su otkrivene samo cigarete bez akciznih markica.

Plasman duhanskih preradevina sa crnog tržišta se u najvećem dijelu odvija preko dnevnih i sedmičnih pijaca i putem ulične prodaje.

Problem

Stalni porast poreskih opterećenja na duhan i duhanske preradevine doveo je do konstantnog rasta crnog tržišta, a što je rezultiralo mnogobrojnim inicijativama kompanija iz duhanske industrije da se uspori dinamika usklađivanja trošarina na duhan sa politikom trošarina u Evropskoj uniji.

Slijedom navedenog Upravni odbor Uprave za indirektno (UO UIO) oporezivanje je na 27. sjednici, održanoj 5.2.2018. godine donio zaključak o potrebi izrade analize utjecaja akcizne politike na trendove u prihodima od akciza na duhanske preradevine i na trendove na tržištu duhanskih preradevina u BiH.

Temeljem navedenog zaključka 12.3.2018. je formirana Radna grupa za izradu izmjena Zakona o akcizama u BiH. Analizu je izradila dr. sci. Dinka Antić, šef Odjeljenja za makroekonomsku analizu UO UIO, na osnovu internih analiza Odjeljenja za makroekonomsku analizu UO UIO i inputa predstavnika institucija uključenih u Radnu grupu: Ministarstvo financija i trezora BiH, UIO, Federalno ministarstvo financija, Ministarstvo finansija Republike Srpske, Inspektorat RS - Tržišna inspekcija, Federalna uprava za inspeksijske poslove – Federalni tržišni inspektorat, Inspektorat Brčko Distrikta - Tržišna inspekcija. Predmetnom analizom su utvrđeni problemi koji se ogledaju u sledećem:

-Eroziju legalnog tržišta cigareta, u razdoblju 2009-2017 u odnosu na baznu 2008. godinu. Može se zaključiti da je u 2017. oporezovano svega 43% količina cigareta iz 2008. godine. Nominalno naplaćeni iznos akciza na rezani duhan u 2017. predstavlja 50% iznosa naplaćenog u 2014. godini.

-Kontinuirano povećanje akciza na cigarete imalo je za posledicu supstituciju cigareta rezanim duhanom. Supstitucija je eskalirala u 2013. godini kada je zabilježen ozbiljan pad prihoda od akciza na cigarete. Nova akcizna politika oporezivanja duhana za pušenje iz 2014. podrazumijevala je drastično inicijalno povećanje akciza na rezani duhan, te kontinuirano usklađivanje sa akcizama na cigarete u narednim godinama. Drakonski porast poreza na rezani duhan rezultirao je velikim

padom potrošnje oporezovanog rezanog duhana. Potrošnja brendiranog rezanog duhana u 2015. je smanjena za 89,4% u odnosu na 2014. Očigledno je da su veliki rast maloprodajnih cijena rezanog duhana i mjere na suzbijanju nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta destimulirale potrošače da kupuju legalni rezni duhan, te su se okrenuli potrošnji cigareta. Međutim, već u 2016. zbog povećanja cijena cigareta dolazi do snaženja supstitucije cigareta rezanim duhanom, u čemu je prednjačila potrošnja uvoznog brendiranog rezanog duhana, dok je u 2017. zabilježen rast potrošnje domaćeg brendiranog rezanog duhana. Bez obzira na spori rast ukupna količina oporezovanog duhana u 2017. iznosila je tek 12,7% količine koja je oporezovana u 2013. Imajući u vidu nesmanjeni obim pušenja u BiH, te da je u 2017. prodano tek 43% cigareta iz 2008. godine, smanjenje legalnog tržišta rezanog duhana ukazuje na zaključak da je legalna supstitucija cigareta rezanim duhanom nije više važan kanal za snabdijevanje pušača kao što je to bilo u 2013. Očigledno je da su glavni segmenti crnog tržišta duhanskih preradevina nelegalna prodaja nebrendiranog domaćeg duhana i krijumčarenje duhana i cigareta iz zemalja sa nižim maloprodajnim cijenama. Međutim, podaci o enormnom rastu uvoza papira za motanje cigareta, koji se po svojem načinu pakiranja (u obliku rolni, knjižica i cjevčica), mogu koristiti i za mašinsku proizvodnju cigareta, ukazuju ne samo na veliki obim supstitucije ručnim motanjem cigareta, već i na snažnu nelegalnu domaću proizvodnju neoporezivanih cigareta. Uvoz cigaret-papira je u stalnom porastu, bez obzira na novu akciznu politiku oporezivanja rezanog duhana. Za uporedbu može se uzeti 2010. kao referentna godina za uvoz cigaret-papira za potrebe domaće duhanske industrije, imajući u vidu da je početnih godina porezna evazija bila jako niska, a domaća proizvodnja cigareta neznatno manja nego prije donošenja novog Zakona. Količina uvezenog cigaret-papira u 2017. je bila za 34% veća nego u 2010., dok je domaća duhanska industrija u istom razdoblju smanjila proizvodnju za čak 71%. Očigledna diskrepanca između progresije u rastu uvoza cigaret-papira i sve manjih potreba domaće duhanske industrije ukazuje i na nelegalnu proizvodnju cigareta u BiH. Erozija potrošnje cigareta iznad očekivane odrazila se i na prihode od akciza. BiH je prvih godina harmonizacije akciza zabilježila enorman rast prihoda, koji je počeo usporavati u 2012., da bi 2013. prihodi od akciza pali za 4,1%. Može se zaključiti da je u pogledu "praga izdržljivosti" potrošača očigledno 2013. bila prelomna.

Zaključak

Trenutno stanje ukazuje na negativne implikacije primjene postojeće politike oporezivanja duhanskih preradevina u BiH u periodu od 2009. godine do 2018. godine a koje se ogledaju u uočenom trendu smanjenja naplate prihoda od akciza i uporedni rast crnog tržišta duhanskih preradevina. Naime zadržavanje dosadašnjeg tempa harmonizacije pokazalo se kontraproduktivno, jer donosi dalje jačanje crnog tržišta, eroziju naplaćenih prihoda i ugrožavanje poslovanja i opstanka duhanske industrije. U uvjetima pada ekonomije, zaposlenosti i dohotka ubrzani tempo povećanja akciza na cigarete i snažan rast maloprodajnih cijena cigareta su doveli do erozije tržišta cigareta, jačanja crnog tržišta i gubitka prihoda od akciza i PDV-a. U takvoj situaciji kompanije iz duhanske industrije se iz godine u godinu bore za sve manji obim regularnog tržišta cigareta, sažimajući poslovanje i trpeći značajne gubitke, pogotovo u domaćoj duhanskoj industriji. S druge strane, sprovedene ankete ne ukazuju da je snažan rast poreza djelovao destimulativno na broj pušača i intenzitet potrošnje cigareta u BiH. Imajući to u vidu, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i stagnacije dohotka postoji stalna prijetnja rasta migracije potrošača sa niskim dohocima na crno tržište cigareta i duhana.

Ovim Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH se nastoji riješiti predhodno navedeni uočeni problemi.

3. UTVRĐIVANJE CILJEVA

Opštim ciljem propisa, nastoji se osigurati rast prihoda od akciza na duhanske preradevine ili barem osigurati stabilan nivo naplate prihoda.

Posebni cilj Za očekivati je da će uz značajniji rast dohotka i ekonomije, doći i do podsticanja obrnute migracije, sa neregularnog na regularno tržište cigareta. Naime značajniji rast dohotka i ekonomije *bi smanjilo poticaje za konzumaciju duhana sa crnog tržišta, a neke konzumente bi vratilo na legalno tržište*

Operativni ciljevi predstavljaju sprovođenje snažnih operativnih mjera i kreiranje dodatnih pravni mehanizama na suzbijanju crnog tržišta duhanskih preradevina, a s druge strane, redefiniirati tempo i sadržinu harmonizacije stopa akciza na cigaretesa standardima EU. Također se ukazuje da je neophodno preuzeti pozitivna iskustava, praksu i propise iz EU i susjednih zemalja, i u hitnoj proceduri izmijeniti zakonske propise vezano za ovu oblast;

4. UTVRĐIVANJE MOGUĆIH RJEŠENJA

Iz analize proizilaze tri moguće opcije politika oporezivanja duhanskih preradevina:

- i. Zadržavanje status quo
- ii. Usvajanje moratorija na povećanje akciza u 2019. godini
- iii. Usvajanje moratorija na povećanje akciza na duže razdoblje (najmanje 3 godine).

5. PROCJENA UTICAJA MOGUĆIH RJEŠENJA

Zadržavanje status quo- Naplata prihoda od akciza na duhanske prerađevine u prvom kvartalu 2018. je ispoljila snažne oscilacije, sa silaznim mjesečnim trendom. Ipak, i pored pada naplaćenih prihoda u martu od 11,4% kvartalni rast prihoda od akciza na duhanske prerađevine je iznosio 9,6% Analiza strukture prihoda od akciza ukazuje da rast prihoda potječe od uvezenih duhanskih prerađevina. Na nivou kvartala prihodi od akciza na uvozne duhanske prerađevine su veći čak za 22,5% u odnosu na isti kvartal 2017. godine, dok su prihodi od domaće akcize manji čak za 25,75%. Projekcije akciza na duhanske prerađevine za 2018. temelje se na primjeni o Odluke o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018. godinu (Službeni glasnik BiH br. 84/2017), kojom je specifična akciza na cigarete povećana za 0,15 KM/paklici i iznosi 1,50 KM/paklici, a specifična akciza na rezani duhan na 104 KM/kg. Pretpostavlja se da će se novo porezno opterećenje u cijelosti prenijeti na maloprodajne cijene. Rast maloprodajnih cijena cigareta neminovno stvara pritisak za jačanje supstitucije potrošnje jeftinijih cigareta potrošnjom rezanog duhana. Budući da rast cijena cigareta prati i rast cijena rezanog duhana očekuje se snaženje crnog tržišta duhana, odnosno supstitucija legalnih duhanskih prerađevina cigaretama proizvedenih ručnim motanjem ili neleganom proizvodnjom iz nebrendiranog duhana. Očekuje se da će maloprodajne cijene cigareta u prosjeku porasti za 7,7% i, u najboljem slučaju, ukoliko se intenziviraju mjere u borbi protiv crnog tržišta, jedinična elastičnost potrošnje cigareta, pri čemu će tržište domaćih duhanskih prerađevina imati lošije performanse, u smislu vrijednosti, udjela i kretanja potrošnje, dok će tržište uvoznih duhanskih prerađevina pokazivati određenu stabilnost. To je ujedno i pokazatelj uznapredovalog procesa polarizacije potrošača s obzirom na visinu dohotka koji traje od 2011, a koji se manifestirao migriranjem potrošača sa nižim dohocima sa tržišta cigareta na tržište rezanog duhana (legalnog i sve više nelegalnog) i snažnom kontrakcijom udjela jeftinijih cigareta u sve manjem legalnom tržištu cigareta. S druge strane, potrošnja uvoznih duhanskih prerađevina se pokazala manje elastičnom, iako se radi o skupljim brendovima, budući da su konzumenti osobe sa višim dohocima ili drugim izvorima primanja. Konačno, velika nepoznanica u pogledu naplate prihoda od akciza na duhanske prerađevine u 2018. predstavlja unakrsna elastičnost potrošnje duhanskih prerađevina nerezidenata u odnosu na rast cijena naftnih derivata u BiH nakon stupanja na snagu izmjena Zakona o akcizama. Podaci o mjesečnoj naplati prihoda od akciza na duhanske prerađevine u 2017. su pokazali slične trendove u naplati akciza na derivate nafte i duhanske prerađevine, sa maksimumom u ljetnim mjesecima. Budući da je potražnja duhanskih prerađevina od strane nerezidenata u prekograničnom i tranzitnom prometu izvedena iz potražnje za jeftinijim derivatima nafte snažni rast maloprodajnih cijena derivata nafte negativno će se odraziti i na promet duhanskih prerađevina. Slijedom navedenog, ne bi trebalo očekivati rast vrijednosti tržišta duhanskih prerađevina u 2018., već prekompoziciju u korist uvoznih duhanskih prerađevina. U takvim okolnostima rast poreznog opterećenja nakon posljednjeg povećanja specifične akcize bi u najboljem slučaju trebao donijeti isti nivo prihoda od akciza na duhanske prerađevine kao i u 2017. godini.

Usvajanje moratorija na povećanje akciza u 2019. godini

Projekcije prihoda od akciza na duhanske prerađevine za 2019. temelje se na rastu specifične akcize na nivo od 1,65 KM/paklici. Ukoliko se novo dodatno porezno opterećenje (akciza + PDV) prevali u cijelosti na maloprodajne cijene ukupan iznos akciza sadržan u maloprodajnim cijenama svih brendova cigareta bi trebao biti viši od zakonom propisanog plafona od 176 KM/1000 kom (ili 3,52 KM/paklici). Time bi se proces harmonizacije poreznog opterećenja cigareta sa važećim standardom EU (90 EUR/1000 kom) okončao u 2019. Godini. Novo povećanje akciza u 2019. donijeće dalje pogoršanje na tržištu cigareta, jačanje crnog tržišta i eroziju prihoda. Okončanje procesa harmonizacije bi u 2020. i 2021. trebalo dovesti do stabilizacije tržišta i rasta prihoda od akciza u skladu projekcijama rasta potrošnje i dohotka. Polazeći od navedenih pretpostavki u 2019. se očekuje pad prihoda od akciza od 0,9%, a u 2020. i 2021. rast od 3,1% i 3,2% respektivno.

Usvajanje moratorija na povećanje akciza na duže razdoblje (najmanje 3 godine)

Duhanska industrija predlaže moratorij na dalje povećanje specifične akcize na cigarete u 2019. godini. Moratorij bi trebao donijeti prijeko potrebni predah i privremenu stabilizaciju prihoda. Budući da bi prema procjenama i projekcijama 2019. godina trebala biti posljednja godina usklađivanja akciza sa zakonskim plafonom od 176 KM/1000 kom može se zaključiti da je razdoblje moratorija odgovarajuće.

Međutim, potrebno je imati u vidu dvije činjenice:

Prvo, u situaciji stalno padajućeg obima prometa i rapidnog sužavanja legalnog tržišta cigareta, postoji rizik od plasmana cigareta sa jako niskom, dampinškom cijenom, kako bi se privukli potrošači. U tom slučaju proces harmonizacije bi se produžio barem još jednu godinu;

- Drugo, odlaganje povećanja akciza na cigarete imalo bi samo privremeni pozitivni efekat na prihode u 2019. u kojoj bi koncem godine, u očekivanju isteka moratorija 1.1.2020., došlo do pravljenja zaliha, tako da bi se dio prihoda iz 2020. prelio u 2019.

Imajući gore navedeno u vidu bilo bi poželjno da razdoblje moratorija bude duže, najmanje 3 godine, ili da se u cijelosti ukinu odredbe o harmonizaciji akciza do kreiranja nove akcizne politike BiH.

6. KONSULTACIJE

Javni poziv za konsultacije o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH objavili na službenoj web stranici Uprave za indirektno oporezivanje: www.uino.gov.ba. i web aplikaciji (portalu) eKonsultacije.

Pored navedenog Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Ministarstvu trgovine i turizma, Ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvu trgovine, Odjeljenju za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH, i Direkciji za finansije Brčko Distrikta BiH dostavljena su i pisana obavještenje o procesu javnih konsultacija, kojim su pozvani za učešće u konsultacijama.

Na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH dostavljeno je četiri mišljenja (prijedloga sa komentarima) i to putem službene pošte, dok putem e-mail i web aplikacije eKonsultacije nije zaprimljen niti jedan prijedlog.

Tekst primljenih prijedloga i komentara na određene odredbe Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH naveden je u Izvještaju o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću. U pomenutom Izvještaju takođe su obrazloženi i razlozi zbog kojih primljeni prijedlozi i komentari nisu mogli biti prihvaćeni.

7. UPOREDNA ANALIZA PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U skladu sa članom 21. Aneksa I izvršena je uporednu analizu predloženih rješenja kako slijedi:

- i. Zadržavanje status quo u politici oporezivanja duhanskih preradevina donosi dalju eroziju prihoda od akciza u naredne dvije godine (**nenormativno rješenje**);
- ii. Primjena moratorija na povećanje specifične akcize u 2019. trebalo bi donijeti samo privremene efekte u vidu povećanih prihoda i prelijevanja dijela potrošnje, a time i prihoda, iz 2020. u 2019. (**normativno rješenje**);
- iii. Primjena moratorija na povećanje specifične akcize u razdoblju od najmanje 3 godine (**normativno rješenje**) pogoduje svim stakeholder-ima: državi, duhanskoj industriji, potrošačima i zaposlenima u domaćoj duhanskoj industriji, a fiskalnim vlastima u BiH daje dovoljno vremena da prateći redefiniiranje akcizne politike u EU pripremi novu politiku oporezivanja duhanskih preradevina

8. REZULTATI PROCJENE UTICAJA I PREDLAGANJE NAJPOVOLJNIJIH RJEŠENJA

Procjenom uticaja predloženih rješenja utvrđena je prednosti dužeg razdoblja moratorija, koja se ogledaju u sljedećem:

- i. Duže razdoblje doprinosi stabilizaciji tržišta, smanjenju supstitucije cigareta rezanim duhanom i slabljenju crnog tržišta, budući da konzumenti ne očekuju povećanje poreza i maloprodajnih cijena u kratkom roku;
- ii. U dužem razdoblju očekuje se i rast ekonomije i dohotka, što bi smanjilo poticaje za konzumaciju duhana sa crnog tržišta, a neke konzumente bi vratilo na legalno tržište. U takvim okolnostima eventualno buduće povećanje akciza nakon isteka razdoblja moratorija ne bi izazvalo velike makroekonomske poremećaje;
- iii. Rast potrošnje prema DEP-ovim projekcijama doveo bi u razdoblju 2019-2021 do rasta vrijednosti prometa, a uz stabilne cijene došlo bi i do rasta oporezive potrošnje i, posljedično, prihoda od akciza
- iv. Duže razdoblje moratorija doprinosi i stabilizaciji poslovnih politika duhanske industrije i pomjeranja fokusa sa kratkoročnih cjenovnih politika i oštre borbe za što veći udio u rapidno suženom tržištu na srednjoročne razvojne politike;
- v. Duže razdoblje moratorija posebno pogoduje domaćoj duhanskoj industriji, jer se radi o dovoljno dugom razdoblju koje može omogućiti završetak preuzimanja duhanskog biznisa FDS-a od strane stranih investitora, a za banjalučku Fabriku duvana dovoljno dugo razdoblje za preuzimanje od strane novih

vlasnika, eventualno investiranje i interno restrukturiranje. Na taj način će se sačuvati radna mjesta, te osigurati prihodi od direktnih poreza i socijalnih doprinosa;

vi. Duže razdoblje moratorija ne bi ugrozio proces harmonizacije sa zakonskim plafonom od 176 KM/1000 cigareta i standardima EU. Prema statistici akciznih markica za prva dva mjeseca 2018. maloprodajna cijena najjeftinijeg brenda cigareta u BiH sadrži iznos akcize koji korespondira čak 93% minimalne akcize EU;

vii. Duže razdoblje pogoduje i daljem „finom podešavanju“ akcizne politike BiH prema standardima EU. Očekuje se da će EU redefinirati politiku oporezivanja akcizom u narednom srednjoročnom razdoblju. Prema Direktivi Europska komisija je u obvezi da svake četiri godine analizira politiku oporezivanja akcizom. U Ramboll-ovom izvještaju iz 2016.godine, već je ukazano na niz problema vezano za disharmoničnu primjenu u članicama, propuste u tekućoj akciznoj politici, pogotovo u svjetlu izračuna i primjene minimalne akcize (engl. „MED“). Naredni izvještaj se očekuje 2020.godine, i, eventualno, prijedlog izmjena Direktive. BiH bi u stanju „mirovanja“ akcizne politike sačekala izmjene Direktive i u narednom koraku prilagodila nacionalnu akciznu politiku;

viii. Mirovanje akcizne politike u sferi oporezivanja duhanskih preradevina podudara se sa razdobljem u kojem bi se trebale okončati aktivnosti u okviru EU Twinning projekta sa UIO na izradi novog Zakona o akcizama u BiH u dijelu postupanja sa akciznim proizvodima, koji bi trebao biti usklađen sa COUNCIL DIRECTIVE 2008/118/EC of 16 December 2008 concerning the general arrangements for excise duty and repealing Directive 92/12/EEC, a koji obuhvata i opseg oporezivanja duhanskih proizvoda, definicije i postupanje sa duhanskim preradevinama.

Slijedom navedenog utvrđeno je i najpovoljnije rješenje koje predstavlja primjena moratorija na povećanje specifične akcize u razdoblju od 3 godine, kako isto pogoduje svim stakeholder-ima: državi, duhanskoj industriji, potrošačima i zaposlenima u domaćoj duhanskoj industriji, a fiskalnim vlastima u BiH daje dovoljno vremena da prateći redefiniranje akcizne politike u EU pripremi novu politiku oporezivanja duhanskih preradevina.

9. OKVIR ZA PRACENJE, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJU

Opći/Posebni/Operativni cilj:

Pokazatelj na nivou općeg, posebnih, i operativnih ciljeva, te odabranih najpovoljnijih rješenja	Definicija	Jedinica mjere ¹	Disagregacija ²	Izvor i način prikupljanja	Kvaliteta podataka	Polazna vrijednost 2017. (t)	Ciljana vrijednost 2018. (t+1)	Ciljana ³ vrijednost 2019. (t+2)
Nivo prikupljenih prihoda od akciza	Akciza na duhanske preradevine	U mil KM					805,9	843,2

10. ZAKLJUČAK

Normativno rješenje u obliku izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH smatra se najboljim rješenjem, za otklanjanje identifikovanog problema. Primjena moratorija na povećanje specifične akcize u razdoblju od 3 godine pogoduje svim stakeholder-ima: državi, duhanskoj industriji, potrošačima i zaposlenima u domaćoj duhanskoj industriji, a fiskalnim vlastima u BiH daje dovoljno vremena da prateći redefiniranje akcizne politike u EU pripremi novu politiku oporezivanja duhanskih preradevina

Istim će se postići ekonomski učinak koji se ogleda u stabilizaciji tržišta, smanjenju supstitucije cigareta rezanim duhanom i slabljenju crnog tržišta. Zatim rast ekonomije i dohotka, što bi smanjilo poticaje za konzumaciju duhana sa crnog tržišta, a neke konzumente bi vratilo na legalno tržište. Rast potrošnje prema

¹ Kako bi pokazatelj bio mjerljiv, potrebno je utvrditi odgovarajuću jedinicu mjere koja može npr. biti broj, postotak i sl.

² Disagregacija pokazatelja je postupak koji se koristi kako bi se bolje razumjeli efekti propisa na različite grupe. Pokazatelji koji se odnose na ljude bi trebali biti razvrstani po polu. To ne mora istovremeno značiti da su i rodno osjetljivi i obratno, npr. broj porodilja se ne može razvrstati po polu, ali je rodno osjetljiv pokazatelj. Za institucije BiH ključna je disagregacija po nivoima vlasti (entiteti, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine), a za same entitete disagregacija po kantonima i općinama u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno po općinama u Republici Srpskoj. Potrebno je razmotriti mogućnost prikupljanja dodatnih podataka za podkategorije muškaraca i žena koje su u višestruko ranjivom položaju. Npr. za broj nezaposlenih porodilja koje su ostvarile pravo na porodiljnu naknadu, disagregacija može biti na Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom i sl. Takođe, npr. za pokazatelj postotak samohranih roditelja koji su kroz socijalne transfere prešli socijalni minimum u Bosni i Hercegovini, disagregacija bi trebala biti po polu. Ključno je da se i za svaki nivo disagregacije trebaju postaviti ciljne vrijednosti pokazatelja.

³ Ciljane vrijednosti pokazatelja trebaju biti dovoljno ambiciozne da bi se uopće opravdalo ulaganje sredstava, ali s druge strane ne preambiciozne. U određenim slučajevima, ciljne vrijednosti su već utvrđene određenom strategijom Vijeća ministara ili npr. od strane Evropske unije.

DEP-ovim projekcijama doveo bi u razdoblju 2019-2021 do rasta vrijednosti prometa, a uz stabilne cijene došlo bi i do rasta oporezive potrošnje i, posljedično, prihoda od akciza. Stabilizaciji poslovnih politika duhanske industrije i pomjeranja fokusa sa kratkoročnih cjenovnih politika i oštre borbe za što veći udio u rapidno suženom tržištu na srednjoročne razvojne politike

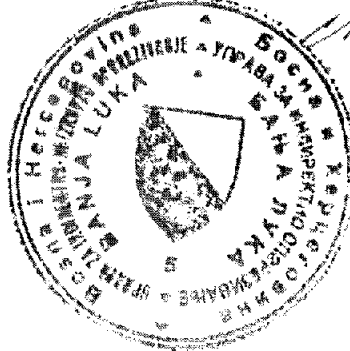
Javni poziv za konsultacije o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH objavili na službenoj web stranici Uprave za indirektno oporezivanje: www.uino.gov.ba. i web aplikaciji (portalu) eKonsultacije.

Pored navedenog Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Ministarstvu trgovine i turizma, Ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvo trgovine, Odjelenju za zdravstvo i ostale usluge Brčko distrikta BiH, i Direkciji za finansije Brčko Distrikta BiH dostavljena su i pisana obavještenje o procesu javnih konsultacija, kojim su pozvani za učešće u konsultacijama.

Na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH dostavljeno je četiri mišljenja (prijedloga sa komentarima) i to putem službene pošte, dok putem e-mail i web aplikacije eKonsultacije nije zaprimljen niti jedan prijedlog.

Tekst primljenih prijedloga i komentara na određene odredbe Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH naveden je u Izvještaju o održanim konsultacijama sa zainteresovanom javnošću. U pomenutom Izvještaju takođe su obrazloženi i razlozi zbog kojih primljeni prijedlozi i komentari nisu mogli biti prihvaćeni.

POTPIS RUKOVODIOCA INSTITUCIJE BiH

Datum izrade: 7.9.2018. godine	Identifikacioni broj tabele: ITA/TU/NZ/87/18
CELEX broj: 32011L0064	Naziv propisa BiH: Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH
Naziv propisa EU: Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan (kodificirani tekst)	Draft on Amendments to the Law on Excise Duties in Bosnia and Herzegovina
<i>Council Directive 2011/64/EU of 21 June 2011 on the structure and rates of excise duty applied to manufactured tobacco</i>	

TABELA USKLADENOSTI

1	2	3	4	5
Odredbes propisa EU	Ref	Odredbes propisa BiH	Usklađenost	Napomena
POGLAVLJE 1. PREDMET Članak 1. Ovom se Direktivom utvrđuju opća načela za usklađivanje strukture i stopa trošarine koju države članice primjenjuju na prerađeni duhan.			NP	Odredbes Direktive nisu predmet usklađivanja ovog propisa
POGLAVLJE 2. DEFINICIJE Članak 2. 1. Za potrebe ove Direktive, prerađeni duhan znači: (a) cigarete; (b) cigare i cigarilose; (c) duhan za pušenje; i. sitno rezani duhan za savijanje cigareta;			NP	

¹ P = potpuno; D = djelimično; N = neusklađeno; NEP = neprenosivo; NP = nije preuzeto

1 Odredbes propisa EU	2 Ref.	3 Odredbes propisa BiH	4 Usklađeno	5 Napomena
<p>ii. ostali duhan za pušenje.</p> <p>2. Proizvodi koji u cijelosti ili djelomično sadrže tvari koje nisu duhan, ali ispunjavaju kriterije iz članka 3. ili članka 5. stavka 1. smatraju se cigaretama i duhanom za pušenje.</p> <p>Neovisno o prvom podstavku, proizvodi koji ne sadrže duhan i koji se koriste isključivo u medicinske svrhe ne smatraju se duhanskim proizvodima.</p> <p>3. Neovisno o postojećim odredbama Unije, definicijama iz stavka 2. ovog članka i iz članaka 3., 4. i 5. ne dovodi se u pitanje izbor sustava ili stope oporezivanja koji se primjenjuje na različite skupine proizvoda iz tih članaka.</p>			NP	
<p>1. Za potrebe ove Direktive, cigarete znači:</p> <p>(a) smotuljci duhana prikladni za pušenje kao takvi, koji nisu ni cigare niti cigarilosi u smislu članka 4. stavka 1.;</p> <p>(b) smotuljci duhana koji se jednostavnim neindustrijskim postupkom stavljaju u papirnat omot za cigarete;</p> <p>(c) smotuljci duhana koji se jednostavnim neindustrijskim postupkom umataju u cigaretni papir.</p> <p>2. Smotuljak duhana iz stavka 1. za potrebe se trošarine smatra dvjema cigaretama ako je bez filtra ili usnika dulji od 8 cm, ali ne dulji od 11 cm; smatra se trima cigaretama ako je bez filtra ili usnika dulji od 11 cm, ali ne dulji od 14 cm, i tako dalje.</p>			NP	
<p>1. Ako su prikladni za pušenje s obzirom na njihova obilježja i uobičajena očekivanja potrošača i ako su namijenjeni</p>			NP	

1 Odredbi propisa EU	2 Ref.	3 Odredbi propisa BiH	4 U skladnosti	5 Napomena
<p>isključivo pušenju kao takvi, za potrebe se ove Direktive cigarama ili cigarilosima smatraju:</p> <p>(a) smotuljci duhana s vanjskim omotom od prirodnog duhana;</p> <p>(b) smotuljci duhana s usitnjenim miješanim punjenjem i s vanjskim omotom normalne boje cigare od rekonstituiranog duhana, koji u cijelosti obavija proizvod, uključujući prema potrebi filter, ali ne obavija usnik kod cigara s usnikom, čija jedinična masa bez filtra ili usnika nije manja od 2,3 g niti veća od 10 g, a opseg na najmanje jednoj trećini duljine cigare nije manji od 34 mm.</p> <p>2. Odstupajući od stavka 1., sjedeći se podstavak može i dalje primjenjivati u Njemačkoj i Mađarskoj do 31. prosinca 2014.</p> <p>Ako su prikladni za pušenje kao takvi, cigarama ili cigarilosima se smatraju smotuljci duhana:</p> <p>(a) u cijelosti izradeni od prirodnog duhana;</p> <p>(b) s vanjskim omotačem od prirodnog duhana;</p> <p>(c) s usitnjenim miješanim punjenjem i s vanjskim omotom normalne boje cigare koji u cijelosti obavija proizvod, uključujući, prema potrebi, filter, ali ne obavija usnik kod cigara s usnikom te s povojem, oboje od rekonstituiranog duhana, čija jedinična masa bez filtra ili usnika nije manja od 1,2 g i kod kojih je omotač po uzdužnoj osi cigare spiralno omotan pod oštrim kutom od najmanje 30 stupnjeva;</p>				

2 Naziv	3 Cilj ovog programa, Broj	4 Upravljačka	5 Komentari
<p>(d) smotuljci duhana s usitnjenim miješanim punjenjem i s vanjskim omotom normalne boje cigare od rekonstituiranog duhana, koji u cijelosti obavija proizvod, uključujući prema potrebi filtar, ali ne obavija usnik kod cigara s usnikom, čija jedinična masa bez filtra ili usnika nije manja od 2,3 g, a opseg na najmanje jednoj trećini duljine cigare nije manji od 34 mm.</p> <p>3. Proizvodi koji djelomično sadrže tvari koje nisu duhan, ali ispunjavaju kriterije iz stavka 1. smatraju se cigarama i cigarilosima.</p>		NP	
<p>Članak 5.</p> <p>1. Za potrebe ove Direktive, duhan za pušenje znači:</p> <p>(a) duhan koji je rezan ili na drugi način ustižen, svinut ili prešan u blokove i prikladan je za pušenje bez daljnje industrijske obrade;</p> <p>(b) duhanski otpaci koji su prikladni za pušenje i stavljeni u prodaju na malo, a koji nisu proizvod iz članka 3. i članka 4. stavka 1. Za potrebe ovog članka, duhanski otpaci znači ostaci listova duhana i sporedni proizvodi dobiveni preradom duhana ili proizvodnjom duhanskih proizvoda.</p> <p>2. Duhan za pušenje u kojem više od 25 % duhanskih čestica po masi ima širinu reza manju od 1,5 milimetara smatra se sitno rezanim duhanom za savijanje cigareta.</p> <p>Države članice mogu također smatrati sitno rezanim duhanom za savijanje</p>			

1 Odredbi propisa EU	2 Ref	3 Odredbi propisa BiH	4 Uzakodena	5 Napomena
<p>cigareta i duhan za pušenje u kojem više od 25 % duhanskih čestica po masi ima širinu reza od 1,5 mm ili više, a koji se prodaje ili koji je namijenjen prodaji za savijanje cigareta.</p>				
<p>Članak 6. Fizička ili pravna osoba s poslovnim nastanom u Uniji koja prerađuje duhan u duhanske proizvode namijenjene prodaji na malo smatra se proizvođačem.</p>			NP	
<p>POGLAVLJE 3. ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA CIGARETE Članak 7.</p> <p>1. Cigarete proizvedene u Uniji i cigarete uvezene iz trećih zemalja podliježu trošarini ad valorem izračunanoj na temelju najveće maloprodajne cijene, uključujući carinska davanja, te posebnoj trošarini izračunanoj po jedinici proizvoda.</p> <p>Neovisno o prvom podstavku, države članice mogu izuzeti carinska davanja iz osnove za izračun trošarine ad valorem na cigarete.</p> <p>2. Postotak trošarine ad valorem i iznos posebne trošarine moraju biti jednaki za sve cigarete.</p> <p>3. U konačnoj fazi usklađivanja struktura u svim se državama članicama za cigarete utvrđuje jednaki omjer između posebne trošarine i zbroja trošarine ad valorem i poreza na promet, i to tako da raspon maloprodajnih cijena pošteno odražava razliku između prodajnih cijena</p>			NP	

Odluke propisa EU	2 Ref.	Odluke propisa BiH	4 Isključivost	5 Napomena	
<p>proizvođača.</p> <p>4. Prema potrebi, trošarina na cigarete može sadržavati najmanje porezno opterećenje, pod uvjetom da se strogo poštuju miješana struktura poreza i raspon posebne komponente trošarine kako je utvrđeno u članku 8.</p>		<p>Članak 8.</p> <p>1. Postotak posebne komponente trošarine u iznosu ukupnog poreznog opterećenja na cigarete utvrđuje se na temelju ponderirane prosječne maloprodajne cijene.</p> <p>2. Ponderirana prosječna maloprodajna cijena računa se na temelju ukupne vrijednosti svih cigareta stavljenih u potrošnju, koja se temelji na maloprodajnoj cijeni, uključujući sve poreze, podijeljenoj s ukupnom količinom cigareta stavljenih u potrošnju. Utvrđuje se najkasnije do 1. ožujka svake godine na temelju podataka o svim cigaretama stavljenima u potrošnju tijekom prethodne kalendarske godine.</p> <p>3. Do 31. prosinca 2013. posebna komponenta trošarine ne smije biti niža od 5 % niti viša od 76,5 % iznosa ukupnog poreznog opterećenja koje čine sljedeći iznosi:</p> <p>(a) posebna trošarina;</p> <p>(b) trošarina <i>ad valorem</i> i porez na dodanu vrijednost (PDV) koji se obračunavaju na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu.</p> <p>4. Od 1. siječnja 2014. posebna komponenta trošarine na cigarete ne smije biti niža od 7,5 % niti viša od 76,5 % iznosa ukupnog poreznog opterećenja koje čine sljedeći iznosi:</p>	<p>Član 21.a</p> <p>(5) Izuzetno od stavova (2) i (3) ovog člana specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini utvrđuje se u iznosu od 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakovanje od 20 cigareta.</p> <p>(6) Upravni odbor, dužan je analizirati efekte primjene odredbe stava (5) ovog člana do 31. marta 2021. godine.</p>	<p>N</p>	<p>BiH je u potpunosti usklađena sa načinom oporezivanja određenom članom 8. izuzev sa odredbom stav (2) ovog člana.:</p> <p>Stav (5) prijedloga izmjene Zakona o akcizama odstupa od odredbe navedenog člana 8. stava (2) Direktive jer sa moratorijumom specifične akcize prestaje potreba izračunavanja ponderirane prosječne maloprodajne cijene koja služi za utvrđivanje minimalne akcize</p>

1 Odredbi propisa EU	2 Ref.	3 Odredbi propisa BiH	4 Uključeni	5 Napomeni
<p>(a) posebna trošarina;</p> <p>(b) trošarina ad valorem i PDV koji se obračunavaju na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu.</p> <p>5. Odstupajući od stavaka 3. i 4., u slučaju kada u državi članici dođe do promjene ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta, a time i do smanjenja posebne komponente trošarine, izražene kao postotak ukupnog poreznog opterećenja, ispod postotka od 5 % ili 7,5 %, ovisno o slučaju, ili do njezinoga povećanja iznad 76,5 % ukupnog poreznog opterećenja, dotična država članica ne mora uskladiiti iznos posebne trošarine do 1. siječnja druge godine nakon godine u kojoj je nastala promjena.</p> <p>6. Podložno stavcima 3., 4. i 5. ovog članka te članku 7. stavku 1. drugom podstavku, države članice mogu naplaćivati najmanju trošarinu na cigarete.</p>			NP	
<p>Članak 9.</p> <p>1. Države članice primjenjuju na cigarete najmanje poreze na potrošnju cigareta u skladu s pravilima predviđenima u ovom poglavlju.</p> <p>2. Stavak 1. primjenjuje se na poreze koji se, u skladu s ovim poglavljem, obračunavaju za cigarete i koji uključuju:</p> <p>(a) posebnu trošarinu po jedinici proizvoda;</p> <p>(b) trošarinu ad valorem izračunanu na temelju najviše maloprodajne cijene;</p> <p>(c) PDV razmjeran maloprodajnoj cijeni.</p>		Član 21.a	N	BiH je u potpunosti
Članak 10.				

1 Opis mjera EU	2 Kod	3 Odredbе propisa BiH	4 Uključivanje	5 Napomena
<p>1. Ukupna trošarina (posebna trošarina i trošarina ad valorem bez PDV-a) na cigarete predstavlja barem 57 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta stavljenih u potrošnju. Trošarina ne smije biti niža od 64 EUR za 1 000 komada cigareta, bez obzira na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu.</p> <p>Međutim, države članice koje naplaćuju trošarinu od barem 101 EUR za 1 000 komada cigareta na temelju ponderirane prosječne maloprodajne cijene ne moraju udovoljiti zahtjevu od 57 % određenom u prvom podstavku.</p> <p>2. Od 1. siječnja 2014. ukupna trošarina na cigarete predstavlja barem 60 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta stavljenih u potrošnju. Trošarina ne smije biti niža od 90 EUR za 1 000 komada cigareta, bez obzira na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu.</p> <p>Međutim, države članice koje naplaćuju trošarinu od barem 115 EUR za 1 000 komada cigareta na temelju ponderirane prosječne maloprodajne cijene ne moraju udovoljiti zahtjevu od 60 % određenom u prvom podstavku.</p> <p>Bugarskoj, Estoniji, Grčkoj, Latviji, Litvi, Mađarskoj, Poljskoj i Rumunjskoj dozvoljava se prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. kako bi ispunile zahtjeve utvrđene u prvom i drugom podstavku.</p> <p>3. Države članice moraju postupno povećavati trošarine kako bi udovoljile</p>		<p>(5) Izuzetno od stavova (2) i (3) ovog člana specifična akciza na cigarete u 2019., 2020. i 2021. godini utvrđuje se u iznosu od 75,00 KM na 1.000 komada, odnosno 1,50 KM za pakovanje od 20 cigareta.</p> <p>(6) Upravni odbor, dužan je analizirati efekte primjene odredbe stava (5) ovog člana do 31.marta 2021.godine.</p>		<p>usklađena sa načinom oporezivanja određenom članom 10. stav (1) Direktive. U odnosu na stepen ispunjenosti kriterija iz stava (2) od 60% ponderirane prosječne maloprodajne cijene BiH je ispred svih članica EU, odnosno, udio akciza u PP MPC u BiH je za 15 postotnih poena veći od minimalnog standarda EU</p> <p>Maksimalna ispunjenost kriterija ukazuje na prebrz tempo harmonizacije akciza sa standardima EU. Devet članica EU nije ispunilo Zadani kriterij, a među njima i neke od starih članica EU-15. Međutim u pogledu visine minimalne akcize od 90 EUR za 1 000 komada cigareta BiH je iako nije u EU dostigla 97%</p> <p>minimalne akcize kada se radi o PP MPC. Shodno odredbama stava (5) i (6) prijedloga Zakona o izmjenama Zakona o akcizama. Shodno novom stavu (6) Zakona BiH će od 2022 nastaviti postupno povećavati trošarine čime se i dalje nastavlja postupno povećanje akcize predviđeno stavom (3) člana 8. Direktive</p>

1 Odredbi propisa EU	2 Ref.	3 Odredbi propisa BiH	4 Usklađeni	5 Napomena
<p>zahijevima iz stavka 2. do datuma navedenih u tom stavku.</p> <p>Članak 11.</p> <p>1. U slučaju kada u državi članici dođe do promjene ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta, a time i do smanjenja ukupne trošarine ispod postotaka navedenih u prvoj rečenici stavka 1. i u prvoj rečenici stavka 2. članka 10., dotična država članica ne mora uskladiti tu trošarinu do 1. siječnja druge godine nakon godine u kojoj je nastala promjena.</p> <p>2. U slučaju kada država članica poveća stopu PDV-a na cigarete, može smanjiti ukupnu trošarinu do iznosa, izraženog kao postotak ponderirane prosječne maloprodajne cijene, koji je jednak povećanju stope PDV-a, također izražene kao postotak ponderirane prosječne maloprodajne cijene, čak i ako takva prilagodba ima za posljedicu smanjenje ukupne trošarine ispod razina, izraženih kao postotak ponderirane prosječne maloprodajne cijene, utvrđenih u prvoj rečenici stavka 1. i u prvoj rečenici stavka 2. članka 10.</p> <p>Međutim, država članica mora ponovno povećati tu trošarinu kako bi dosegla te razine do 1. siječnja druge godine nakon godine u kojoj je došlo do smanjenja.</p>	<p>NP</p>		<p>NP</p>	
<p>Članak 12.</p> <p>1. Portugal može primjenjivati sniženu stopu koja je do 50 % niža od stope utvrđene u članku 10. na cigarete koje se</p>	<p>NP</p>		<p>NP</p>	

1 Odrebe projekta EU	2 Kod	3 Odrebe projekta BiH	4 Udio (tona)	5 Napomena
<p>troše u najudaljenijim regijama Azora i Madeira, a koje proizvode mali proizvođači čija pojedinačna proizvodnja ne premašuje 500 tona godišnje.</p> <p>2. Odstupajući od članka 10., Francuska može u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2015. i dalje primjenjivati sniženu stopu trošarine na cigarete koje se stavljaju u potrošnju u departmanima Korzike do godišnje kvote od 1 200 tona. Snižena stopa iznosi:</p> <p>(a) do 31. prosinca 2012., barem 44 % cijene cigareta iz najtraženije cjenovne kategorije u tim departmanima;</p> <p>(b) od 1. siječnja 2013., barem 50 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta stavljenih u potrošnju; trošarina ne smije biti niža od 88 EUR za 1 000 komada cigareta, bez obzira na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu;</p> <p>(c) od 1. siječnja 2015., barem 57 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene cigareta stavljenih u potrošnju; trošarina ne smije biti niža od 90 EUR za 1 000 komada cigareta, bez obzira na ponderiranu prosječnu maloprodajnu cijenu.</p>				
<p>POGLAVLJE 4. ODREBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA DUHANSKE PROIZVODE OSIM CIGARETA Članak 13.</p> <p>Na sljedeće se skupine duhanskih proizvoda proizvedenih u Uniji i uvezenih</p>	NP			

1 Određbe propisa EU	2 Ref	3 Određbe propisa BiH	4 Ukladaost	5 Napomena
<p>iz trećih zemalja u svakoj državi članici primjenjuje najmanja trošarina utvrđena u članku 14.:</p> <p>(a) cigare i cigarilose;</p> <p>(b) sitno rezani duhan za savijanje cigareta;</p> <p>(c) ostali duhan za pušenje.</p>				
<p>1. Države članice primjenjuju trošarinu koja može biti:</p> <p>(a) trošarina ad valorem, izračunana na temelju najveće maloprodajne cijene svakoga proizvoda, koju slobodno određuju proizvođači s poslovnim nastanom u Uniji i uvoznici iz trećih zemalja u skladu s člankom 15.; ili</p> <p>(b) posebna trošarina izražena kao iznos po kilogramu ili, u slučaju cigara i cigarilosa, za određeni broj proizvoda; ili</p> <p>(c) kombinacija objiju, koja sadrži komponentu ad valorem i posebnu komponentu.</p> <p>U slučajevima u kojima je trošarina ad valorem ili miješana, države članice mogu utvrditi najmanji iznos trošarine.</p> <p>2. Ukupna trošarina (posebna trošarina i/ili trošarina ad valorem bez PDV-a), izražena kao postotak, kao iznos po kilogramu ili za određeni broj proizvoda, mora biti barem jednaka stopama ili najmanjim iznosima utvrđenima za:</p> <p>(a) cigare i cigarilose: 5 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze, ili 12 EUR za 1 00 komada ili po kilogramu;</p>			NP	

1 Članki u grupi EU	2 Ref.	3 Odnosne pravne B.M.	4 Usporedni	5 Napomena
<p>(b) sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta: 40 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta stavljenog u potrošnju ili 40 EUR po kilogramu;</p> <p>(c) ostali duhan za pušenje: 20 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze, ili 22 EUR po kilogramu.</p> <p>Od 1. siječnja 2013. ukupna trošarina za sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta predstavlja barem 43 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta ili barem 47 EUR po kilogramu.</p> <p>Od 1. siječnja 2015. ukupna trošarina za sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta predstavlja barem 46 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta ili barem 54 EUR po kilogramu.</p> <p>Od 1. siječnja 2018. ukupna trošarina za sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta predstavlja barem 48 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta ili barem 60 EUR po kilogramu.</p> <p>Od 1. siječnja 2020. ukupna trošarina za sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta predstavlja barem 50 % ponderirane prosječne maloprodajne cijene sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta ili barem 60 EUR po kilogramu.</p>				

2 Odstupke propisa EU	3 Odstupke propisa BiH	4 Uputstva	5 Napomena
<p>Ponderirana prosječna maloprodajna cijena računa se na temelju ukupne vrijednosti sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta stavljenog u potrošnju, koja se temelji na maloprodajnoj cijeni, uključujući sve poreze, podijeljenoj s ukupnom količinom sitno rezanog duhana za pušenje za savijanje cigareta stavljenog u potrošnju. Utvrđuje se najkasnije do 1. ožujka svake godine na temelju podataka o ukupnom takvom duhanu stavljenom u potrošnju tijekom prethodne kalendarske godine.</p> <p>3. Stope ili iznosi iz stavaka 1. i 2. vrijede za sve proizvode koji pripadaju skupini predmetnih duhanskih proizvoda, bez razlikovanja unutar svake skupine u pogledu kakvoće, podrijetla proizvoda, upotrijebljenih materijala, obilježja uključenih poduzeća ili bilo kojeg drugog kriterija.</p> <p>4. Odstupajući od stavaka 1. i 2., Francuska može u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2015. i dalje primjenjivati sniženu stopu trošarine na duhanske proizvode osim cigareta koji se stavljaju u potrošnju u departmanima Korzike. Snižena stopa iznosi:</p> <p>(a) za cigare i cigarilose: barem 10 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze;</p> <p>(b) za sitno rezani duhan za pušenje za savijanje cigareta:</p> <p>i. do 31. prosinca 2012. barem 27 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze;</p> <p>ii. od 1. siječnja 2013. barem 30 %</p>			

1 Odbredbe prijedloga E	2 Ref.	3 Odbredbe prijedloga Bili	4 Usklađeni tekst	5 Napomena
<p>maloprodajne cijene, uključujući sve poreze;</p> <p>iii. od 1. siječnja 2015. barem 35 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze;</p> <p>(c) za ostali duhan za pušenje: barem 22 % maloprodajne cijene, uključujući sve poreze.</p>				
<p>POGLAVLJE 5.</p> <p>UTVRĐIVANJE NAJVIŠE MALOPRODAJNE CIJENE DUHANSKIH PROIZVODA, NAPLATA TROŠARINE, IZUZEĆA I POVRATAI</p> <p>Članak 15.</p> <p>1. Proizvođači ili, ovisno o slučaju, njihovi predstavnici ili ovlašteni posrednici u Uniji te uvoznici duhana iz trećih zemalja mogu slobodno utvrditi najvišu maloprodajnu cijenu za svaki od svojih proizvoda za svaku državu članicu u kojoj se predmetni proizvodi stavljaju u potrošnju.</p> <p>Međutim, prvi podstavak ne smije ometati provedbu nacionalnih zakonodavnih sustava u pogledu nadzora nad razinama cijena ili poštovanja propisanih cijena, pod uvjetom da su u skladu sa zakonodavstvom Zajednice.</p> <p>2. Radi lakšeg uvođenja trošarina, države članice mogu za svaku skupinu duhanskih proizvoda utvrditi ljestvicu maloprodajnih cijena, pod uvjetom da svaka ljestvica ima dovoljan raspon i raznolikost te da stvarno odgovara raznolikosti proizvoda</p>			NP	

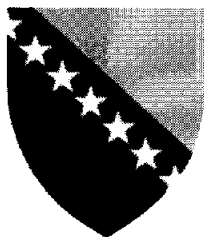
1 Odredbu pravila EU	2 Ref	3 Odredbu pravila BiH	4 Uključeno	5 Napomena
<p>podrijetlom iz Unije.</p> <p>Svaka ljestvica vrijedi za sve proizvode koji pripadaju skupini duhanskih proizvoda na koju se odnosi, bez razlikovanja na temelju kakvoće, izgleda, podrijetla proizvoda ili upotrijebljenih materijala, obilježja poduzeća ili bilo kojeg drugog kriterija.</p>				
<p>Članak 16.</p> <p>1. Pravila o naplati trošarine usklađuju se najkasnije u konačnoj fazi usklađivanja trošarine. U prethodnoj se fazi trošarina načelno naplaćuje putem državnih biljega. Ako države članice naplaćuju trošarinu putem državnih biljega, obvezne su staviti ih na raspolaganje proizvođačima i trgovcima u drugim državama članicama. Ako države članice naplaćuju trošarinu na drugi način, dužne su osigurati da nijedna prepreka, bilo upravna ili tehnička, ne utječe na trgovinu među državama članicama u tom pogledu.</p> <p>2. Na uvoznike i proizvođače duhanskih proizvoda u Uniji primjenjuje se sustav iz stavka 1. u pogledu detaljnih pravila za naplatu i plaćanje trošarine.</p>			NP	
<p>Članak 17.</p> <p>Slijedeće je proizvode moguće osloboditi trošarine ili je za njih moguće ostvariti povrat već plaćene trošarine:</p> <p>(a) denaturirane duhanske proizvode koji je koriste u industrijske svrhe ili u hortikulturi;</p> <p>(b) duhanske proizvode uništene pod</p>			NP	

1 Odredbes propisa EU	2 Ref.	3 Odredbes propisa BiH	4 Uključeno	5 Napomena
<p>upravnim nadzorom;</p> <p>(c) duhanske proizvode koji su namijenjeni isključivo znanstvenim ispitivanjima i ispitivanjima kakvoće proizvoda;</p> <p>(d) duhanske proizvode koje ponovno preraduje proizvođač.</p> <p>Države članice određuju uvjete i formalnosti kojima podliježu navedena izuzeća ili povrati.</p>				
<p>POGLAVLJE 6.</p> <p>ZAVRŠNE ODREDBE</p> <p>Članak 18.</p> <p>1. Komisija jedanput godišnje objavljuje vrijednost eura u nacionalnim valutama, koja se primjenjuje na iznose ukupne trošarine.</p> <p>Primjenjuju se devizni tečajevi dobiveni prvog radnog dana u listopada i koji su objavljeni u Službenom listu Europske unije te se primjenjuju od 1. siječnja sljedeće kalendarske godine.</p> <p>2. Države članice mogu zadržati iznose trošarina na snazi u vrijeme godišnjeg usklađivanja iz stavka 1. ako bi pretvorba iznosa trošarina izraženih u eurima dovela do povećanja manjeg od 5 % ili manjeg od 5 EUR, ovisno o tome koji je iznos niži, trošarine izražene u nacionalnoj valuti.</p>	NP		NP	
<p>Članak 19.</p> <p>1. Komisija svake četiri godine dostavlja Vijeću izvješće i, prema potrebi, prijedlog u vezi sa stopama i strukturom trošarine</p>	NP		NP	

Određba propisa EU	Ref.	Određba propisa BiH	Ugledna	Napomena
<p>utvrđene u ovoj Direktivi.</p> <p>U izvješću Komisije potrebno je uzeti u obzir uredno funkcioniranje zajedničkog tržišta, stvarnu vrijednost stopa trošarine i šire ciljeve Ugovora.</p> <p>2. Izvješće iz stavka 1. mora se temeljiti posebno na podacima koje dostave države članice.</p> <p>3. U skladu s postupkom iz članka 43. Direktive Vijeća 2008/118/EZ (1), Komisija utvrđuje popis statističkih podataka potrebnih za izvješće, osim podataka u vezi s pojedinim fizičkim ili pravnim osobama. Osim podataka koji su trenutno dostupni državama članicama, popis mora sadržavati samo podatke čije prikupljanje ne uzrokuje nerazmjerno upravno opterećenje za države članice.</p> <p>4. Komisija ne objavljuje niti na drugi način ne otkriva podatke u slučaju kada bi to dovelo do objavljivanja trgovačke, industrijske ili profesionalne tajne.</p>				
<p>Članak 20.</p> <p>Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koji donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.</p>			NP	
<p>Članak 21.</p> <p>Direktive 92/79/EEZ, 92/80/EEZ i 95/59/EEZ, kako su izmijenjene direktivama iz Priloga I. dijela A, stavljaju se izvan snage, ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za prijenos u nacionalno zakonodavstvo i</p>			NP	

1 Određbe propisa EU	2 Bilj.	3 Određbe propisa BiH	4 Usklađivanje	5 Napomena
<p>primjenu direktiva određenih u Prilogu I., dijelu B.</p> <p>Upućivanje na direktive stavljene izvan snage smatra se upućivanjima na ovu Direktivu i čita se u skladu s korelacijskom tablicom određenom u Prilogu II.</p>				
<p>Članak 23.</p> <p>Ova je Direktiva upućena državama članicama.</p>			NEP	
<p>PRILOG I.</p>			NP	
<p>PRILOG II.</p>			NP	

Bosna i Hercegovina

Uprava za indirektno
oporezivanje BiH

Босна и Херцеговина

Управа за индиректно
опорезивање

IZVJEŠTAJ O ODRŽANIM KONSULTACIJAMA SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

TEMA Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini

IZJAVA O SVRSI Razlozi za donošenje predloženog zakona su fiskalnog i ekonomskog karaktera, u smislu stabilizacije naplate prihoda od akciza na duhanske prerađevine, stabilizacije tržišta cigareta u BiH i sprječavanja daljeg podrivanja ekonomskog prostora u BiH. Dosadašnje izmjene Zakona o akcizama u sferi oporezivanja duhanskih prerađevina su imale za cilj sprovođenje procesa harmonizacije akcizne politike sa standardima EU i osiguranje dodatnih prihoda koji su trebali neutralizirati gubitke prihoda od carina u vrijeme petogodišnje primjene trgovinskog dijela Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU i gubitke prihoda nastalih zbog globalne ekonomske krize. Kontinuirani rast akciznog opterećenja je doveo, s jedne strane, do eksplozije naplaćenih prihoda od akciza, a s druge strane do brzog rasta maloprodajnih cijena, koji je, očekivano, destimulirao regularnu potrošnju cigareta. U uvjetima pada ekonomije, zaposlenosti i dohotka ubrzani tempo povećanja akciza na cigarete i snažan rast maloprodajnih cijena cigareta su doveli do erozije tržišta cigareta, jačanja crnog tržišta i gubitka prihoda od akciza i PDV-a. U takvoj situaciji kompanije iz duhanske industrije se iz godine u godinu bore za sve manji obim regularnog tržišta cigareta, sažimajući poslovanje i trpeći značajne gubitke, pogotovo u domaćoj duhanskoj industriji. S druge strane, zdravstvene statistike ne pokazuju da je agresivno oporezivanje duhanskih prerađevina dovelo do smanjenja pušenja, već, naprotiv, konzumenti zbog visokih cijena cigareta pribjegavaju korištenju jeftinog rezanog duhana upitnog porijekla i lošeg kvaliteta. Nova akcizna politike iz 2014., koja se fokusirala na harmonizaciju oporezivanja cigareta i rezanog duhana kao supstituta, je u početku donijela stabilizaciju trendova na tržištu cigareta, što je rezultiralo povećanjem prihoda od naplaćenih akciza. Međutim, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i dohotka zadržavanje istog tempa harmonizacije stopa akciza sa minimalnim standardima EU je već u 2016. anuliralo sve pozitivne efekte nove akcizne politike oporezivanja duhanskih prerađevina, dok je u 2017. donijelo tek minimalan rast prihoda, uz dalje jačanje crnog tržišta. Prema projekcijama prihoda od akciza rast poreznog opterećenja nakon posljednjeg povećanja specifične akcize 1.1.2018. bi u najboljem slučaju trebao donijeti isti nivo prihoda od akciza na duhanske prerađevine kao i u 2017. godini, dok će novo povećanje akciza u 2019. donijeti dalje pogoršanje distorzija na tržištu duhanskih prerađevina, jačanje crnog tržišta i eroziju prihoda. Analize pokazuju da je BiH vodeća država Europe po udjelu akciznog opterećenja u prosječnoj ponderiranoj cijeni cigareta, dok postoje članice EU koje su ispod propisanog minimuma, iako se proces harmonizacije za sve nove članice trebao okončati krajem 2017. Zadržavanje dosadašnjeg tempa harmonizacije akciza na cigarete u BiH sa standardima EU je kontraproduktivno, jer donosi dalje jačanje crnog tržišta, eroziju naplaćenih prihoda i ugrožavanje poslovanja i opstanka duhanske industrije. S druge strane, sprovedene ankete ne ukazuju da je snažan rast poreza djelovao destimulativno na broj pušača i intenzitet potrošnje cigareta u BiH. Imajući to u vidu, u uvjetima sporog oporavka ekonomije i stagnacije dohotka postoji stalna prijetnja rasta migracije potrošača sa niskim dohocima na crno tržište cigareta i duhana. Moratorij na dalje povećanje akciza na cigarete i rezani duhan donijeće stabilizaciju prihoda i stanja na tržištu duhanskih prerađevina. Posljedično, stabilizacija akcizne politike omogućiće i stabilizaciju poslovnih politika duhanske industrije i kreiranje novih srednjoročnih strategija u domaćoj duhanskoj industriji. Moratorij na dalje povećanje akciza na cigarete neće ugroziti proces harmonizacije akciza u BiH sa standardima EU, budući da je isti pri završetku. Nakon posljednjeg povećanja specifične akcize 1.1.2018. ukupna akciza u prosječnoj ponderiranoj maloprodajnoj cijeni cigareta u BiH iznosi 97% minimalne akcize EU (90 EUR/1000 kom cigareta, Direktiva 2011/64/EU), dok ukupna akciza u cijeni najjeftinijeg brenda cigareta iznosi 93%

minimalne akcize EU. Nakon sljedećeg povećanja specifične akcize 1.1.2019. očekuje se da će iznos akcize u svim brendovima cigareta u BiH dostići iznos minimalne akcize EU. Moratorij na dalje povećanje akciza na duhanske prerađevine pogoduje i daljem „finom podešavanju“ akcizne politike BiH prema standardima EU. Očekuje se da će narednih godina EU redefinirati politiku oporezivanja duhanskih prerađevina. Prema Direktivi Europska komisija je u obvezi da svake četiri godine analizira politiku oporezivanja akcizom. U izvještaju iz 2016.godinu već je ukazano na niz problema vezano za disharmoničnu primjenu u članicama, propuste u tekućoj akciznoj politici, pogotovo u svjetlu izračuna i primjene minimalne akcize. S obzirom da se naredni izvještaj Europske komisije očekuje 2020.godine, kao i, eventualno, prijedlog izmjena Direktive, uvođenjem moratorija na povećanje akciza na cigareta BiH bi u stanju „mirovanja“ akcizne politike sačekala izmjene Direktive i u narednom koraku prilagodila akciznu politiku u sferi oporezivanja duhanskih prerađevina. Osim toga, u međuvremenu se očekuje i okončanje aktivnosti na izradi novog Zakona o akcizama i pratećih podzakonskih akata u sklopu Twinning projekta EU sa Upravom za indirektno oporezivanje u svjetlu postupanju sa akciznim proizvodima, uključujući i duhanske prerađevine.

OPIS TIJEKA KONSULTACIJA

Metode konsultacija

Online konsultacije

Datum početka 20.7.2018

Datum kraja 19.8.2018

Statistika

Broj učesnika: 0

Broj komentara: 0

Broj prijedloga: 0

Broj prihvaćenih prijedloga: 0

ZAKLJUČAK:

Prijedlog Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS glasi: "Dio prikupljenih sredstava usmjeriti u svrhu promocije zdravlja, prevencije i liječenja bolesti, stanja i povreda". Članovi radne grupe su razmotrili predmetni predlog i jednoglasno smatraju da se navedeni prijedlog ne može prihvatiti, iz obrazloženja kako slijedi: Akciza i putarina su posebni oblici indirektnih poreza, koji su u Bosni i Hercegovini regulisani Zakonom o akcizama u BiH. Predmetnim zakonom je propisano ko je poreski obveznik, predmet oporezivanja, visina stope oporezivanja i dr. Prihodi po osnovu akciza i putarina uplaćuju se na Jedinostveni račun Uprave za indirektno oporezivanje, a njihova raspodjela vrši se u skladu sa Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", broj: 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17). Slijedom navedenog predmetni prijedlog se može uputiti u eventualnom procesu konsultacija na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", broj: 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17). Prema mišljenju Ministarstva trgovine i turizma RS a u vezi sa članom 1. Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH kojim se članu 21.osnovnog teksta dodaje stav 5. smatraju da je potrebno usporiti rast akciza, međutim cijeneći razloge iz obrazloženja predloženog zakona ostaje nejasno na koji način će moratorij na povećanje akcize na cigarete i rezani duvan doprinjeti stabilizaciji prihoda i stanju na tržištu duvanskih prerađevina. Da li će moratorij imati negativan uticaj na prihode budžeta? Jačanje crnog ržišta cigareta je „pokazatelj propusnosti granica i nelegalnog uvoza“ a istovremeno i pokazatelj nedovoljnog angažmana ovlaštenih organa kako na granici, tako i policijskih, inspekcijских i drugih organa. Članovi radne grupe su razmotrili predmetno mišljenje i smatraju da je isto neprihvatljivo: Naime radna grupa za izradu izmjena Zakona o akcizama BiH uspostavljena odlukom UO UIO, je na osnovu Analize implikacija politike oporezivanja duhanskih prerađevina u BiH u razdoblju 2009-2018 godine sačinila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH sa osnovnim ciljem stabilizacije prihoda i stanja na tržištu duvanskih prerađevina. Iz obrazloženja predloženog zakona je jasno navedeno da će moratorij na dalje povećanje akciza na cigarete i rezani duhan imati pozitivan uticaj na prihode budžeta, te kako će isto doprinjeti stabilizaciji prihoda i stanja na tržištu duhanskih prerađevina. Prema mišljenju Ministarstva trgovine i turizma RS a u vezi sa članom 1. Kojim se članu 21.osnovnog teksta dodaje stav 6., smatraju da se stav 6. treba brisati. Naime predloženi stav 6. je prema mišljenju Ministarstva trgovine i turizma RS nepotreban, kako je predmetni stav u koaliciji sa odredbom člana 14. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13) kojim su propisane nadležnosti Upravnog odbora i to između ostalog "utvrđivanje prijedloga politike o indirektnom oporezivanju za provođenje u cijeloj Bosni i Hercegovini, informisanje Vijeća ministara, kao i vlada Federacije, Republike Srpske i Distrikta, o politici i provođenju u vezi s indirektnim porezima i nastalim implikacijama na javne prihode, kako bi se olakšala priprema fiskalno odgovornih budžeta. Nadalje prema istom članu zakona Upravni odbor je nadležan za pokretanje pripreme zakonskih propisa u vezi s indirektnim oporezivanjem i njihovih izmjena, uključujući zakonske propise o poreskim stopama i

strukturama, ako to smatra neophodnim u cilju provođenja ovog zakona. Dakle, Upravni odbor ima ovlaštenje i stvarnu nadležnost kako za pripremu, tako i za analizu efekata propisa koji se primjenjuju. Navedenim stavom 5. U faktičkom smislu stvara se obaveza i dužnost Upravnom odboru da analizira efekte primjene stave 5. Navedenog člana do 31. Marta 2021. Godine što je neodređena norma. Prema Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja Upravni odbor ima već propisano ovlaštenje i nadležnost da prati efekte primjene propisa iz njegove nadležnosti, pa je u tom smislu navedeni stav nepotreban, a sa druge strane prema predloženom stavu 5. Upravnom odboru se uskraćuje njegova izvorna nadležnost u pogledu utvrđivanja odnosno analize efekata u konkretnom moratorijumu na cijene duhanskih proizvoda. Članovi radne grupe su razmotrili predmetno mišljenje i smatraju da je isto neprihvatljivo: Radna grupa za izradu izmjena Zakona o akcizama BiH uspostavljena odlukom UO UIO, je smatrala potrebnim da se UO UIO obaveže prije isteka moratorija da razmotri efekte primjene moratorija a u cilju eventualnog produženja moratorija. Slijedom navedenog je predložen rok do kojeg bi UO UIO trebao da razmotri analizu efekata moratorija. Imajući u vidu da UO UIO treba donijeti odluku o povećanju specifične akcize za 2022.godinu do kraja oktobra 2021. godine za rok je određen 31. mart 2021. godine, jer isti omogućuje dovoljno vremena da se usvoje izmjene Zakona, ukoliko UO UIO odluči da produži moratorij. S tim u vezi stavom 6. je propisan rok za analizu efekata moratorija shodno kojoj bi eventualno bile predložene izmjene Zakona ukoliko UO UIO odluči da produži moratorij, a ne nadležnost Upravnog odbora, te se stim u vezi Upravnom odboru ne uskraćuje njegova izvorna nadležnost u pogledu utvrđivanja odnosno analize efekata u konkretnom moratorijumu na cijene duhanskih proizvoda.

VODITELJ KONSULTACIJA

Milica Vujinovic
Koordinator konsultacija

Jelena Gojković

Banja Luka, dana 31.8.2018

Aneks

Prikupljeni prijedlozi i komentari na dokument iz online konsultacija

Prijedlozi i komentari na Član 1

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Član 1

Prijedlozi i komentari na Član 2

Prijedlozi:

Komentari:

Zbirni odgovor i obrazloženje na Član 2

Prikupljeni prijedlozi i komentari na priloge iz online konsultacija